«بوزانتيون»
ارمنجه يوميه وسياسى غزته . صاحب امتياز و مدير مسئولى
بوزانت كچيان
محل اداره‌سى باب عالى جاده‌سى نومرو ٢٣-٢٥
...

# Բիւզանդիոն

ԱԶԳԱՅԻՆ ԵՒ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ — ՀԱՅԱԹԵՐԹ ԱՄԵՆՕՐԵԱՅ — ԳՐԱԿԱՆ ԵՒ ԳԻՏԱԿԱՆ

ՏԷՐ ԵՒ ՏՆՕՐԷՆ
ԲԻՒԶԱՆԴ ՔԷՉԵԱՆ

PUZANTION
Journal Arménien Quotidien,
Politique, Financier et Littéraire
Directeur - Propriétaire
PUZANT KÉTCHIAN
Bab-Ali Djaddéssi, № 23-25
CONSTANTINOPLE

## ԳԻՏԱԿԱՆ ՔՐՈՆԻԿ

### ՓՈԹՈՐԿԻ ՄԱՌԹԻՒ. —Ս.

Միջոլորտներուն ելեկտրականութիւնը եւ Փոթորիկ. — Շանթն ու որոտ. — Շանթարգելք. — Սուր ծայրեր. — Շանթահարներն իրարու վնաս կ'ընեն ...

Փոթորիկներն իրարու կ'յաջորդեն, բուռն ու բարկասաստ։ Անձրեւը խոշոր խոշոր կաթիլներով հեղեղանման կ'թափի ու մեր գլխուն վրայ ծանրացող մութ ու խոժոռ ամպերէն, որոց մէջէն գէմքն անհանգստացուցիչ փայլակներու չարաշուք լոյսովը կ'շողայ անընդհատ։ Հոս հոն շանթը կը փառայ մահաբեր։ Փողոցներուն մէջ կենդանութիւնը վայրկենապէս դադրած է։ Որոտումները կ'լեցնեն ամբողջ միջոցը։ Ո՛րքան երջանիկ կ'զգայ մարդ ինքզինք, երբ բուռն փոթորկի պահուն ապահով տեղ մը, մանաւանդ իր սենեկին մէջ գտնուի, ուրկէ հրախառն բոցերով մը կարենայ դիտել Բնութիւնն իր վսեմ կատաղութեան մէջ։ Փորձով գիտենք թէ ո՛րքան հաճոյալի խոսակցութիւններու առիթ կուտայ դուրսը փրթող փոթորիկը, իսկ երբ մարդ միայնակ է, խորհրդածութիւններու դուռը կը բանայ այն ու միտքը կ'վերանայ, կ'սլանայ վերե՛րը, չա՛տ վերերը, մինչեւ մթնոլորտի բարձրագոյն խաւերուն քովն կ'ելլէ, կամ կ'խորասուզէ Ովկիանոսներու անդունդներուն ալ անդին, մինչեւ հրեղէն միջուկին մօտերը։ Բայց երբեմն ալ կը պատահի որ միտքը կանգ կ'առնէ երկրին մօտերը, չատ չատ մէկ–երկու քիլոմէտր վերերը, ու կ'խորհրդածէ նոյն իսկ փոթորկին, շանթին, շանթարգելին, ծառերուն, ցարուրին եւ, դժբախտաբար, շանթահարներուն վրայ։

Ահա թէ դուրսի փոթորիկն ի՛նչ խորհրդածութիւններու առիթ կուտայ ինծի այս անգամ։ Նախ երկա՛ր չունչ մը կ'առնեմ, մտածելով որ Գիտութիւնը կրողացած է պաշտպանել մեզ Բնութեան գոնէ այս խռովութեան դէմ, ու աչքերս կ'յառեմ, գրեթէ մեքենաբար, չէնքերուն վրայ խոհեմօրէն ցցուող գիտական պահակներուն, շանթարգելներուն, որոց ոսկեզօծ ծայրերը փայլակին կ'շողան։

Փոթորիկները պարզապէս ելեկտրական երեւոյթներ, ելեկտրական արտայայտութիւններ են։ Այն օրէն ուր ելեկտրական կայծ հանելը կարելի եղած էր աշխատանոցի մէջ, փայլակին եւ անոր միջեւ գտնուած լոյսի, ձեւի եւ աղմուկի նմանութիւնն աչքի զարկած էր արդէն։ Պէնճամէն Ֆրանքլինի փորձերն հարկաւոր էին սակայն անհերքելի կերպով երեւան հանելու համար այս ճշմարտութիւնը։ Հոչակաւոր գիտունն հազիւ թէ գտած էր մետաղեայ սուր ծայրերու յատկութիւնը, օգտակարապէս գործածեց զայն կայծակին դէմ. շանթարգելն հնարեց։ Առէք մետաղէ գունդ մը կամ ո՛ եւ է մետաղէ շինուած կլոր մարմին մը, որ ապակեայ կոթով մը կ'վերջանայ, կամ պարզապէս չոր ապակիի մը վրայ դրուած է։ Ելեկտրականութիւն տուէք անոր, եւ պիտի տեսնէք թէ բաւական երկար ատեն կլոր մարմինն ելեկտրացած պիտի մնայ, որովհետեւ օդն իբր վատ հաղորդիչ, կ'ընդդիմանայ ելեկտրականութեան ցրուելուն։ Կրկնեցէք նոյն փորձը նոյն պայմաններուն ու պարագաներուն մէջ, միայն թէ գունդին վրայ կանխապէս սուր ծայրեր, օրինակի համար ասեղներ ցցեցէք, ու պիտի տեսնէք թէ մարմի՛նը շատ կարճ ժամանակի մը մէջ պիտի կորսնցնէ իր ելեկտրականութիւնը։ Սուր ծայրերն ուրեմն ելեկտրական բաց դռնակներ են, ելեկտրացած մարմինները շուտով մը կ'պարպեն։ Այս է սուր ծայրերու յատկութիւնը։ Ֆրանքլին գտաւ զայն ու գործածեց ամպերուն ելեկտրականութեան դէմ. փորձն ալ յաջողութեամբ պսակեց գիտունին ճիգերն ու խուզարկութիւնները։ Պէտք է ըսել միայն թէ շանթարգելին գործելու եղանակին վրայ սխալ գաղափար մ'ունէր, ու կ'կարծէր թէ շանթարգելն ամպերուն ելեկտրականութիւնն իրեն քաշելով հողին կ'յանձնէր։ Ո՞վ չի գիտեր Թռուցիկի նշանաւոր փորձը, զոր Ֆրանքլին, փոթորկալի օրով մը, Ֆիլատելֆիոյ մօտիկ դաշտի մը մէջ կատարեց իր զաւկին հետ։ Ֆրանքլին 1749ին արտայայտած էր արդէն իր գաղափարները փոթորկալի ամպերուն ելեկտրականութիւնը քաղելու եղանակին վրայ, միայն կ'սպասէր որ չինութեան վրայ եղող զանգակատան մը վերջանար, երբ յանկարծ Թռուցիկի միջոցը միտքն ինկաւ։ Թռուցիկի մը վրայ մետաղեայ սրածայր չերտ մ'աւելցուց ու վեր ղրկեց։ Առասանին վարի ծայրին կցած էր բանալի մը, ասոր ալ կապած էր մետաքսեայ թել մը, բանալիէն առղին ելեկտրական հաղորդակցութիւնը կտրելու նպատակով։ Մետաքսէ թելին ծայրը ծառի մը վրայ հաստատեց։ Ամպերը գոռացին, Ֆրանքլին ձեռքը մօտեցուց, նոյն իսկ դպցուց բանալիին, բայց ո՛ եւ է կայծ չառաջացաւ։ Ա՛յնքան երկար տարիներու մէջ սնուցած գաղափարներուն անէացումն էր այս. յուսահատութիւնն եկած էր ծայր տալ երբ բարակ անձրեւ մը գալ սկսաւ։ Ֆրանքլին կրկին մօտեցուց ձեռքը բանալիին, եւ ահա կայծ մը շողաց ասոր եւ բանալիին միջեւ։ Ֆրանքլին յուզուածէն լացաւ։ Առաջին անգամ ալ վերի մետաղեայ ծայրն իր պաշտօնը կատարած էր, միայն թէ չոր առասանը վատ հաղորդիչ ըլլալով ելեկտրականութիւնը մինչեւ բանալին բերած չէր, մինչդեռ վերջը թրջուելով հաղորդիչ դարձած էր։

Այս եւ ուրիշ փորձերէ անհերքելի կերպով գիտենք թէ փոթորկալի ամպերն ելեկտրականութեամբ ծանրաբեռնուած են, անոնցմէ ոմանք դրական ոմանք ժխտական ելեկտրականութիւն ունին, եւ թէ փայլակն ուրիշ բան չէ եթէ ոչ այդ հակառակ ելեկտրականութիւններու իրարու հետ միացումէն յառաջ եկած շլացուցիչ լոյսը։ Այդ միացումին կ'ընկերանայ նաեւ թնդալուն աղմուկ մը զոր որոտում կ'կոչենք։ Փայլատակում եւ որոտում միաժամանակ տեղի կ'ունենան, սակայն որովհետեւ լոյսը մէկ երկվայրկեանի մէջ 300,000 քիլոմէթր ճամբայ կ'ընէ, իսկոյն մեզ կ'հասնի, մինչդեռ ձայնը ժամանակի միեւնոյն տեւողութեան մէջ 340 մէթր միայն ճամբայ ընելով, ամպերու հեռաւորութեան համեմատ, հինգ կամ տասն երկվայրկեանէն կրնայ հասնիլ մեզ։ Տակաւին որոշապէս յայտնի չէ որոտումներու թնդալուն ըլլալուն պատճառը, արդեօք ձայնն ամպերուն եւ երկրին միջեւ քանիցս կ'արձագանգէ՞, կամ միթէ այդ անագին փայլակները բազմաթիւ փոքր կայծերու յաջորդութի՞ւն մ'են, որոց աղմուկներն իրարու կ'բարդուին, են.։

Փայլակի երեք տեսակներէն — յստակ եւ բեկեալ գիծերով, զիկզակ փայլակ, ճիշտ այս պահուս երեւցածին պէս, անորոշ փայլակ եւ գնտաձեւ փայլակ — վերջինը մանաւանդ շատ զարմանալի է։ Երբեմն 10 երկվայրկեանէ աւելի տեսանելի է, ու ամպերէն երկրիս վրայ կ'իջնէ կամաց կամաց, այնպէս որ կարելի կ'ըլլայ անոր հետեւիլ։ Յաճախ հողին դպչելէ վերջ վեր կ'ցատկէ, մաւերու կ'թամնուի ու կ'պայթի ահագին գոռումով։ Տուները մտնող կայծակն այս ձեւը կ'առնէ ընդհանրապէս։ Գնտաձեւ փայլակներու կազմութեան կերպն ալ տակաւին չի գիտցուիր։ Իսկ միւս փայլատակումները խիստ կարճ, այսինքն տասն հազարերորդ երկվայրկեանէն նուազ կարճ ժամանակի մը մէջ տեղի կ'ունենան։

Թող հիմա երկրին եւ ամպի մը ելեկտրականութիւններն իրարու միանան, կ'ըսենք թէ շանթ կամ կայծակ ինկաւ, թէեւ այս բացատրութիւնը ճիշտ չըլլայ, որովհետեւ ելեկտրական հոսանքն երկրին ձգողութեան ենթարկուած չէ, ըսել կուզեմ ծանրութիւն չունի, որպէսզի վերէն վար իյնայ։ Շանթն իր չուրջ գտնուող բարձրագոյն եւ երկրին հետ լաւ հաղորդակցութեան մէջ եղող մարմնոյն վրայ կ'նետուի դէպ ի երկիր երթալու համար։ Երբեմն ալ կ'պատահի նոյն իսկ որ շանթը դէպ ի վե՛ր ամպե՛րը բարձրանայ։ Այս վերջին պարագան տեղի կ'ունենայ այն ատեն երբ ամպը ժխտապէս, հետեւաբար անոր տակ երկիրն ալ դրապէս ելեկտրացած ըլլայ։ Ելեկտրական հոսանքը միշտ դրականէն ժխտականը կ'երթայ։ Ըսենք թէ փոթորկալի ամպ մը, օրինակի համար դրապէս ելեկտրացած, մեր տան վրայէն կ'անցնի, ի՞նչ պիտի պատահի։ Մեր տունը, որ այդ ամպին գալէն առաջ ելեկտրացած չէր, այսինքն չէզոք վիճակի մէջ էր, անոր ազդեցութեան, հմայքին պիտի ենթարկուի, չէզոքութիւնը պիտի կորսնցնէ, բաժանուած պիտի ըլլայ իր երկու ելեկտրականութիւններուն մէջ, ամպին ելեկտրականութեան հակառակը, մեր պարագային մէջ ժխտականը, դէպ ի ամպը պիտի ձգտի, ու պիտի գայ խռնուի տանիքին վրայ, ուրկէ պիտի ջանայ երթալ գտնել իր սիրականը, որ իր կարգին դէպ ի վար իջնել կ'աշխատի միեւնոյն նպատակով։ Միայն թէ օդը արգելք կ'ըլլայ անոնց միացումին։ Իսկ համանուն ելեկտրականութիւնը, հոս դրականը, իր երկնային ախոյեանին կողմէ դէպ ի երկիր վանուելով, գետինէ գտ՛որն կ'անցնի։ Հոս կ'սկսի տեսնալ շանթարգելին դերը, որ է արգելող եւ ձգտեցնող միանգամայն։ Եթէ մեր վրայէն անցնող ամպը սաստկապէս ելեկտրացած է, սաստկապէս ալ իրեն պիտի ձգէ վարի ելեկտրականութիւնը, օդը պիտի չկրնայ դիմադրել, ու անոնք պիտի միանան, տունը շանթահար պիտի ըլլայ ըսել է այս։ Մի՛նչդեռ եթէ մեր տանիքին վրայ շանթարգել մը կամ շանթարգելներ գտնուին, ելեկտրականութիւնը պիտի կրնայ, օդին դիմադրութիւնը բանի մը տեղ չընելով, փախչիլ երթալ դէպի ամպը, հետեւաբար տանիքին վրայ չխռնուելով վտանգաւոր կերպով, եւ չէզոքացնել միանգամայն ամպին ելեկտրականութիւնը։ Այս կերպով շանթարգելը կայծակ իյնալը կ'արգելէ։ Կ'պատահի սակայն որ ելեկտրականութիւնն այնքան մեծաքանակ ըլլայ որ, հակառակ շանթարգելներու գործածութեան, մեծ քանակութեամբ տանիքին վրայ հաւաքուի։ Կայծակ իյնալու վտանգ կայ, միայն թէ կայծակը շանթարգելին վրայ պիտի իյնայ, իբրեւ լաւագոյն հաղորդիչ մը, եւ երթայ երկիր։ Այս ալ անոր պահպանող դերն է։

Մ. Ն. ԲՆԱԳԷՏ

## ԿԻԼԻԿԻՈՅ ԿԱԹՈՂ. ԸՆՏՐՈՒԹԻՒՆԸ

### Տ. ԲԱՐԹՈՂԻՄԷՈՍ ՍՐԲԱԶԱՆԻ ՀՐԱԺԱՐԱԳԻՐԸ

Ամն. Սրբազան Հայր,

Ներխոհ Ա. Կեպր. Վարչուժեան

Սոյն Սուրբ Աթոռոյն Կաթողիկոսական ընտրութիւնը կատարելու համար Ատանոյի մէջ գումարուած Պատգամաւորաց Ժողովն՝ իւր ընտրելեաց ցանկը պատրաստեր եւ ուրիշ Սրբազան Եղբարցս անուններուն քով, իբր ընտրելի, աւելցուցեր է նաեւ իմ անունս։

Ձեր Ամեն. Սրբազնութեան միջոցաւ սրտագին շնորհակալութիւնս կը յայտնեմ յիշեալ Պատկ. Ժողովին՝ ինձ ըրած այս պատուոյն եւ ցոյց տուած վստահութեան համար, զոր կ'համարիմ իբր գնահատումն եւ վարձատրութիւն՝ երկար տարիներէ ի վեր առ Ս. Եկեղեցին ու անոր զաւակներն, ինչպէս եւ առ Օսմ. բարեխնամ Պետութիւնն ըստ կարի մատուցած ծառայութեանցս։

Այսու հանդերձ՝ Սոյն բազմապահանջ գիրքն ունեցող Աթոռոյն օգտակար հանդիսանալու կարողութիւնը չզգալ յիս, եւ որպէս զի մի գուցէ ընտրելեաց ցանկին մէջ մնալս՝ աւելի կարողին ու արժանաւորին վրայ քուէներու միացման արգելք ըլլայ՝ եւ ընտրութիւնը նոր դժուարութեանց հանդիպի՝ կ'փութամ խնդրել Ամեն. Սրբազնութենէդ որ, սոյն Կաթողիկոսական ընտրելիութենէն հրաժարման հատուածս ու անդարձ որոշումս ի նկատ առնելով՝ բարեհաճիք անունս վերցունել ընտրելեաց ցանկէն եւ հրահանգ տալ պատգամաւորաց Պատկ. Ժողովին՝ որ իմ անունս քուէ չընդունի։

Կը մաղթեմ յԱմենակարողէն որ կատարելի վերջնական ընտրութիւնն ամենայնիւ օգտակար ըլլայ Ս. Եկեղեցւոյ եւ անոր զաւակաց ընդ նմին եւ Օսմ. բարեխնամ Պետութեան։

Որոց եմ անձնուէր եւ Խոնարհ
Սրբազնութեանդ աղօթակից եղբայր
(Ստոր.) ԲԱՐԹՈՂԻՄԷՈՍ ԱՐՔԵՊԻՍԿՈՊՈՍ
10 Հոկտ. 1902 Պրուսայ.
Պէյզօզ

Գերապատիւ Սրբազան Եղբայր ։

Կ'փութամ նուիրել իմ խորին շնորհակալութիւնս ու սրտաբուղխ օրհնութիւններս Ընտրողական Պատկ. Ժողովոյդ, երբ Կիլիկիոյ Աթոռոյն եւ Նորա բարեպաշտ ժողովրդեան օգուտը խորհելու իմաստութեամբ ընտրեց այս անգամ իբր կաթողիկոսական ընտրելիներն ու իմ Սրբազան Եղբայրներս, զիս ալ նոցա հետ պատուել ու պահել հաճեցաւ իւր թանկագին ու նուիրական քուէներովը, եւ իմ եւ՛ առ Ս. Եկեղեցի, առ բարեխնամ Տէրութիւն Օսմանեան եւ առ Ազգ Հայոց մատուցած բազմամեայ ծառայութիւններս սիրեց նոցա հետ մէկտեղ գնահատել։

Այլ սակայն, նկատելով՝ թէ որովհետեւ յիշեալ կարեւոր ու բազմապահանջ Աթոռոյն ծառայելու համար սրտիս տածած փափաքին չափ՝ դժբախտաբար անձիս վրայ կարողութիւն չեմ կրնար տեսնել այնոր, ուստի ցաւ ի սիրտ կ'փութամ յայտնել թէ ստիպուած եմ յօժարակամ հրաժարիլ այդ կաթողիկոսական ընտրելիութենէ՝ այս մասին ամենուն իմ նկատմամբ անմնացորդ ըլլալը խնդրելով։

Պատկ. Ժողովն այժմէն գիտնալով զայս, կրնայ իւր Աստուածատուր իմաստութեամբը առանց նորանոր դժուարութեանց բաղխելու զարմանն անօրինել վերջին ընտրութեան պահուն, յորում ի փառս Ս. Եկեղեցւոյ եւ յօգուտ Տէրութեան եւ Ազգին կարողին ու արժանաւորագունին ընտրութիւնը յԱմենակարողէն Աստուծոյ ի բոլոր սրտէ հայցելով եւ այս առթիւ Ձեր Սրբազնութեան միջոցաւ Պատկ. Ժողովոյն բոլոր Սուրբ եւ պատուական Հօրց ու Ազնուաշուք եւ բարեսէր Տեարց իմ սիրալիր ողջոյններս նուիրելով

Մնամ Ձեր հոգեկցորդ Սրբազնութեան
աղօթակից եղբայր
(Ստոր.) ԲԱՐԹՈՂԻՄԷՈՍ ԱՐՔԵՊԻՍԿՈՊՈՍ
10 Հոկտ. 1902 Պրուսայ.
Պէյզօզ.

Գերապատիւ Տ. Մովսէս Ս. Եպիսկոպոս Կէօմիւրճեան Նախագահ Կիլիկիոյ Կաթողիկոսական Ընտր. Ժողովոյ.
յԱդանա.

## ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ՀԱՅՈՑ ՀԱՆՐԱՅԻՆ ԿԱԼՈՒԱԾՆԵՐՈՒ

ՊԱՆԴՐՄԱ, Հոկտ. 18

Երեկ գիշեր ժամ 7 1/2ին հրդեհ ծագեցաւ տեղւոյս եկեղեցապատկան կալուածներէն լպուտի մը վարձած խանութէն ու հակառակ ամենամեծ ջանից՝ 8 խանութներ հրոյ ճարակ եղան, եկեղեցին, որ հրդեհին շատ մօտիկն էր եւ զոր բոցերն սկսած էին լիզել՝ ժողովուրդը ազատեցաւ Հայ երիտասարդներու գերմարդկային ջանից շնորհիւ։ Այս ըստ ինքեան պարզ լուրին մէջ շահեկան դաս մը կայ տեղւոյս առաջն. Փոխանորդ Տ. Պետրոս քհնյ.ի, որուն անհոգութիւն գործելէն աւելի Ազգն իր 8 կալուածները։ Ինչպէս գիտէք, տեղւոյս Թաղ. Խորհուրդ մը խնդիրը կայ, զոր կ'արժէ երկու բառով բացատրել։ Տ. Պետրոս քհնյ. 15—20 օր առաջ հոս Թաղ. Խորհուրդ մը կազմեց, որ սկսաւ կարգ մը զեղծումներ երեւան հանել, կ'երեւայ թէ այս կէտը գէշ հակազդելով՝ Տ. Պետրոս Հայրն իր ընտրած Թաղ. Խորհուրդը չեղեալ նկատել կ'ուզէ ու Պատրիարքարան կ'հեռագրէ Թաղ. Խորհրդոյ մը նոր կազմութեան համար ուրիշ ցանկի մը հաստատութիւնը խնդրելով, որուն համար Պատրիարքարանէ հոս կոնդակ մը ղրկուեցաւ։ Տեսէք հիմա թէ անձնական հակառակութիւն մը ի՛նչ վնաս տուաւ։ Տեղւոյս հանրային կալուածներն արդէն ապահովագրութեան դրուած են եղեր, որուն պայմանաժամն ալ 15 օր առաջ լրացած ըլլալով՝ Ապահովագրական ընկերութեան գործակալը կուգայ եւ պայմանաժամին լրացած ըլլալը կ'յայտնէ առաջն. Փոխանորդին, որ իր առաջին ընտրած Թաղ. Խորհուրդը ջնջած նկատելով՝ Պատրիարքական կոնդակին համաձայն իր նշանակած նորերու ընտրութեամբ զբաղած՝ — թէեւ Նորերն ալ չեն ընդունիր, վասն զի իրենց հաւանութիւնն առանց կանխաւ առած ըլլալու Պատրիարքարան հեռագրած է եղեր — հակառակ երկու երեք անգամ յիշեալ գործակալին իրեն լուր ղրկած ըլլալուն՝ ականջ չի կախեր ու պէտք եղածը չըներ պայմանագրին նորոգման համար, որով այսօր Ազգն արդէն ունեցած 200 ոսկւոյ մօտ պարտքին հետ յիշեալ կալուածներու կորուստին վրայ կ'դառի, որ վարժարանին պիւտճէին գլխաւոր մասը կազմելով՝ վարժարանին ընթացքին բնականաբար արգելք պիտի ըլլայ։ Եկեղեցապատկան կալուածոց ապահովագրութեան դրուելու մասին Պատրիարքական Շրջաբերականներ լրագրաց մէջ կարդացուած ըլլալով՝ այս տեսակ անձնական հաշիւներով վնաս մը ենթարկուիլը կրկին ցաւալի է եւ ընդհանուր դժգոհութեան տեղի տուած է, որուն մէջ դժբախտաբար Պատրիարքարանն ալ իր բաժինը կրնայ ունենալ, քանի որ առանց խնդրոյն իրազեկ ըլլալու՝ առաջն. Փոխանորդին առաջարկը նկատողութեան առած ու գործերուն վերսկսի վրայ մնալուն պատճառ եղած է։

ՊԱՆԴՐՄԱՑԻՆ

## ՄԻՋԱԶԳԱՅԻՆ ՔՐՈՆԻԿ

### ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ ԶՕՐԱՎԱՐՔ Ց'ԵՒՐՈՊԱ

Ամերիկեան զօրավար Քորպին, որ անցեալ կիր. Ուաշինկդըն վերադարձաւ գերման բանակին ուղղամարտերէն, խանդավառութեամբ կ'խօսի գերման զօրքերուն վրայ, թէպէտ իր ստորադասներուն զինուորական քաջութիւնն ալ չուրանար։ Զօրավարը կ'ըսէ թէ տարբեր բաներ են, բանակ մը՝ իբր միացեալ ամբողջութիւն եւ բանակ մը՝ իբրեւ միութիւնը կազմող անհատները։ Առաջինին մէջ Գերմանիա եթէ ոչ անգերազանցելի, գոնէ ամենէն գերազանցն է. բայց ըստ իս, ամերիկեան զինուորն, իբր անհատ, ինծի ծանօթ եղողներուն մէջ լաւագոյնն է։ Զօրավար Եընկ ալ համամիտ է իրեն, բայց կ'ըսէ թէ հաւասար թուով ամերիկացի եւ գերման զինուորներ նոյն գործը կրնան տեսնել։ Երկու զօրավարներն ալ շատ կ'գովեն գերման հեծելագունդը. մաղթեր են ամերիկեան կառավարութեան առաջարկել որ գերմանական ձեւին վրայ Ամերիկա ալ հեծելագունդեր ունենայ։ Զօրավար Եընկ Վիլհելմ կայսրն աւելի ճարտար ձիավար մ'է կ'ըսէ, քան Մր. Ռուզվելդ, բայց չկարծեր որ կայսրը կարող է նախագահին չափ արագ սուրալ. Մր. Ռուզվելդի ամենէն մեծ հաճոյքներէն մին է այդ սրընթացութիւնը։ Վիլհելմ կայսրը շատ կ'փափաքի Միացեալ Նահանգներն այցելել, եւ սիրով ներկայ կ'ըլլար Լուիզիանիոյ Ցուցահանդէսին, եթէ չըլլային ճիշդ այն պատճառները, որոց համար Միացեալ Նահանգաց նախագահներն իրենց ազգային շրջանակէն դուրս չեն ելներ։ Բայց Գերմանիոյ գահաժառանգ իշխանն իր հայրը պիտի ներկայացնէ Ցուցահանդէսին մէջ, եւ մարաջախտ կոմս Վալտերզէ պիտի կատարէ բացման հանդէսը Ֆրետէրիք կայսեր արձանին, զոր Վիլհելմ Բ. նուիրեց։ Անկէ վերջ մարաջախտն իր հետեւորդներով, եւ հաւանօրէն Բրուսիոյ Հայնրիխ իշխանին հետ Միացեալ Նահանգաց մէջ պտոյտ մը պիտի ընէ։

*, Երկու զօրավարներն ալ մեծ գովեստով կ'խօսին Նա Լոնտոնի այցելութեան վրայ. եղած ընդունելութիւնը շատ սրտագին էր, մանաւանդ Էտուարտ Է.ի կողմէ, որ հաւանութիւն տուած է Կալլէսի Իշխանին Ամերիկեան Ցուցահանդէսն այցելել։ Լորտ Ռոպերց, որ անպաշտօն կերպով Միացեալ Նահանգները պիտի երթայ գալ Սեպտեմբերին, խորհրդակցեցաւ ամերիկեան զօրավարներուն հետ, մէկ քանի անգլիացի անպաշտօն սպաներ Ամերիկա ղրկելու ծրագրին վրայ, զինուորական մարզամարզի դասախօսութիւններ տալու համար ամերիկեան բանակին։ Զարմանալի եւ ցաւալի է որ, կ'ըսեն, Անգլիացիք քիչ անգամ կ'այցելեն Միացեալ Նահանգները։ Մինակ նախորդ պատերազմական նախարար Լէնստաուն եւ Մր. Չէմպրլէյն, իբր կառավարական անդամներ, անձնապէս կ'ճանչնան Ամերիկան։ Մր. Պրոտրիքի տուած մէկ հացկերոյթին առթիւ, ճանչցան Լորտ Քիչնէրը, Լորտ Ռոպերցն եւ զօրավար Ֆրէնչ, Քէլլի Քէնի եւ Եան Հէմիլդընը, են., որոց ոչ մէկն Ամերիկա գացած է։ Ի վերջոյ, Քորպին եւ Եընկ զօրավարներն իրենց հիացումն յայտնելով Վիլհելմ կայսեր եւ Գերմանացիներուն վրայ, ըսին թէ Լոնտոն ընտանեկան քաղաքի մը պէս է Ամերիկացւոց համար։

### ԲԱՐԻԶԻ ՈՍՏԻԿԱՆՈՒԹԻՒՆՆ ԵՒ ԽԱԲԵԲԱՆԵՐԸ

Տիկին Իւմպէռի, Ռոզէնպէրկի, Պժօլէնի եւ ուրիշ կարգ մը խաբեբաներու փախուստը պատճառ եղաւ որ Բարիզի ոստիկանութիւնը քննադատութեանց առարկայ ըլլայ, ինչպէս արդէն գրեցինք։ Մէկ քանի կարեւոր ոճրագործներ ալ չեն ձերբակալուած։ Կ'ըսուի թէ մօտերս կարեւոր փոփոխութիւններ պիտի ըլլան ոստիկանական պաշտօնեաներուն մէջ։ Կոլոա այս նիւթին վրայ շատ բուռն յօդուած մը գրելով կ'ըսէ թէ ծպտեալ ոստիկանութեան պետին է յանցանքը եւ կ'ամբաստանէ զՄ. Քոշֆէր, ըսելով թէ օգնած է Տիկին Իւմպէռի Ֆրանսայէն փախուստին։ Մ. Քոշֆէր այդ յօդուածն իր պետերուն ներկայացնելով արտօնութիւն առաւ Կոլոայի դէմ դատ բանալու։

*, Մ. Պուլէնն երկու օր պահող կինն եւ Մ. Վիլլ, որ օգնած էր անոր փախուստին, բանտէն արձակուեցան, փախստականը վերստին ձերբակալուած ըլլալով։ Կ'ըսուի թէ ոստիկանութիւնը ձեռք ձգելով տիկին Պուլէնի իր ամուսնոյն ուղղեալ մէկ նամակը, յաջողեցաւ ձեռք անցընել ճարտար խաբեբան։ Բարիզեան թերթերուն համար աղուոր նիւթ եղած է. օրագրողները Մ. Պուլէնը պահող կնոջ եւ իր աղախնին հետ տեսնուելով զուարճալի ենթերվիւներ կ'հրատարակեն. տիկին Տիւքլօ ըսաւ թէ իր պահած անձին ո՛վ ըլլալը չէր գիտեր. «բարեկամ մը ղրկած էր ինծի որ պահեմ. ես վէպէ եւ նշանաւոր ոճիրի լուրերէ զատ բան չեմ կարդար. այդ գործին համար հազար ֆրանք պիտի տային ինծի, բայց յետոյ հինգ հարիւր տուին։» Երբ Պուլէն վերստին ձերբակալուեցաւ, բնաւ հոգը չէր ըներ. ճամբան, ուրախ զուարթ, պատմութիւններ կ'ընէր իր պահապաններուն։

### ԿԵՂԾ ԱԶՆՈՒԱԿԱՆՈՒԹԵԱՆ ՏԻՏՂՈՍՆԵՐ

Այս պահուս արտաքոյ կարգի դատ մը կ'տեսնուի Բրուքսէլի մէջ. ամբաստանեալն է վաճառական եւ չորս տարեկան ծերուկ մը, որ ազնուականութեան խարդախ տիտղոսներ ծախած է։ Իրեն դէմ եղած են քան երեք առանձին ամ-

---

## ՇԷՐԼՈՔ ՀՕԼՄՍԻ ԱՐԿԱԾՆԵՐԸ (2)

### ԿԱՊՈՅՏ ՅԱԿԻՆԹ

—Թերեւս պէտք եղածին չափ թելադրող չէ այս գլխարկը, դիտել տուաւ Հօլմս, եւ սակայն այս գլխարկէն կ'հանեմ կարգ մը հետեւութիւններ որոց մէկ քանին միայն շատ յստակ են, եւ միւսները լուրջ հաւանականութիւններու վրայ հիմնուած։ Ակներեւ է թէ այս գլխարկին տէրը շատ խելամուտ մարդ մ'էր, եւ այս վերջին տարիներս իր բարեկեցիկ վիճակը կորսնցնելով դժուարին կացութեան մը մէջ գտնուած է։ Հեռատես էր, բայց այսօր այնչափ չէ։ Ասիկա ապացոյց է բարոյական յետադիմութեան մը, որ իր հարստութեան կորուստին վրայ աւելնալով ցոյց կուտայ թէ այս մարդը մոլութիւն մ'ունի, հաւանաբար գինովութիւն։ Ասիկա ըստ բաւականին կ'բացատրէ թէ ինչո՛ւ կինը չի սիրեր զինք այլ եւս.....։

—Բաւակա՛ն է, Հօ՛լմս։

—Սակայն անձնապատուութիւնը պահած է, շարունակեց, իմ բացագանչութիւնս չլսել ձեւացնելով։ Միջին տարիքով մարդ մ'է, որ նստողական կեանք կ'անցընէ, քիչ դուրս կ'ելնէ եւ ո՛ եւ է մարզանք չի կատարեր։ Անուշահոտ իւղ կ'քսէ այն խառն մազերուն, զոր դեռ նոր կտրել տուած է։ Ահա թէ ի՛նչ ցայտուն հետեւութիւն մը կ'հանեմ, այս գլխարկը քննելով։ Ա՛հ, կ'մոռնայի ըսելու թէ հաւանաբար օդային կազ չկայ այն տան մէջ ուր կ'բնակի մեր գլուցադիրը։

—Անշուշտ կատակ կ'ընէք, Հօ՛լմս։ Այսչափ հետեւութիւն՝ սա մէկ գլխարկին մէջէն։ Կեցցէ՛ք։

—Ամենեւին։ Ի՞նչ, չէ՞ք կրնար իմ գործելու եղանակս համեմատել, երբ կ'ծամծմեմ բերանիդ կ'դնեմ։

—Անշուշտ սխալմամբ մէկն եմ ես եւ [illegible] անկարող՝ ձեր մէթոտին հետեւելու։ Օրինակի համար, ի՞նչպէս կրնաք գիտնալ որ այս մարդը խելամուտ էր։

Իբր պատասխան, Հօլմս գլուխն անցուց գլխարկին որ մինչեւ աչքերուն վրայ իջաւ։—Պարզապէս խորհրդածութիւն ինքնիր մ'է սա։ Մարդ մը, որ այսքան խոշոր գլուխ մ'ունի, մտային բաւական կարողութիւններ ունենալու է ըստ ամենայն հաւանականութեան։

—Հարստութեան նուազո՞ւմը։

—Այս գլխարկն երեք տարուան է։ Արդ, այն թուականին հարթ եզերքը քիչ մը դարձած գլխարկը նորաձեւութիւն էր։ Ցետոյ, առաջին տեսակ գլխարկ մ'է։ Տեսէք Լիոնի հատու կերպասէ ժապաւէնը, որ գլխարկին եզերքն անցուած է, եւ սա ընտիր աստառը։ Եթէ այս մարդը դրամ ունենար, երեք տարուան մէջ այս գինով գլխարկ մը կ'գնէր, եւ որովհետեւ չէ գնած, կ'հետեւցնեմ թէ իր դրամական կացութիւնն աղէկ չէ այսօր։

—Ամենայն բաւական յստակ են, բայց ի՞նչպէս կ'բացատրէք իր նախատեսութիւնն եւ իր բարոյական անկումը։

Շէրլոք Հօլմս մտածեց։—Ասասիկ իր նախատեսութեան բացատրութիւնը, ըսաւ մատը ճնկելով երիզին յատկացած օղակին վրայ։ Պատրաստ գլխարկներուն վրայ չկայ, այլ ապսպրանքով միայն կ'չինուի, եւ եթէ այս մարդն հովին դէմ զգուշութեան համար դնել տուած է այս երիզը, կ'ցուցնէ թէ նախատեսութիւն ունի։ Սակայն, կ'տեսնեմ որ քակուած կտրած ըլլալով, նորը չինել տուած չէ։ Անկէ կ'հետեւցնեմ որ հիմա նուազ նախատեսութիւն ունի քան առաջ, եւ ասիկա ապացոյց է իր կարողութիւններուն տկարացման։ Բայց տակաւին ինքնայարգութիւն, արժանապատուութիւն զգացում մ'ունի, որովհետեւ աչխատած է գլխարկին բիծերը ծածկել, մելան քսելով։

—Ձեր տրամաբանութիւնը շատ ճիշդ է։

—Ըսի նաեւ թէ հաստիկ տարիք մ'ունի, թէ մազերն ալեխառն են, թէ նոր կտրել տուած է զանոնք։ Եւ թէ անուշահոտ իւղ կ'գործածէ։ Դուք ալ կրնայիք համոզուած գոյացնել ինծի պէս եթէ մօտէն քննէիք աստառին վարի մասը։ Ոսպնեակիս միջոցաւ տեսայ մազի կտորուանք զոր ածելիարար մը կտրած էր անշուշտ։ Իւղի հոտ մը կուգար այդ կտորուանքներէն որք իրարու փակած էին։ Վերջապէս, սա փոշին աւազախառն եւ մոխրագոյն չէ, ինչպէս փողոցինը, այլ թխորակ, ծուէն ծուէն, եւ գնտաձեւ, ճիշդ այն փոշիին պէս որ կ'ըլլայ սենեակներուն մէջ։ Ուրեմն այս գլխարկը պատէն կախուած է յաճախ քան թէ գլուխ դրուած, եւ քրտինքի (քիւֆ) հետքերը, զոր կ'նշմարեմ մէջի կողմը, կ'ցուցնեն թէ այս գլխարկը դնող մարդը վարժուած չէր մարզանքի, քանի որ այսքան դիւրութեամբ կ'քրտնէր, կ'արտաշնչէր։

—Ըսիք նաեւ թէ կինն այլ եւս չի սիրեր զինք։

—Զգիտեցի՞ք որ այս գլխարկը քանի մը շաբաթէ ի վեր խոզանակուած չէ։ Սիրելի՛ Ուաթսըն, երբ ձեր կինը թողու որ չխոզանակուած գլխարկով, կամ չմաքրուած օձիքով, կամ չօսլայուած շապիկով, կամ չարդուկուած տափատով դուրս ելնէք, եւ ես ալ այդ կերպով իմ առնէս զավերնիդ տեսնեմ, ձեր ընտանեկան համերաշխութիւնն վրայ ծանր կասկածներ կ'ունենամ։

—Մարդը թերեւս ամուրի է։

—Ոչ, անշուշտ ո՛չ։ Սագն իր կնոջ կ'տանէր իբր գրաւական հաշտութեան, ի պատիւ Տիւաւն մերայ Ս. Ծննդեան։ Յիշեցէք այդ յարաքարան որ կապուած էր սագին թաթին վրայ։

—Ամէն բանի պատասխան կ'գտնէք։ Շատ աղէկ։ Ինչպէ՞ս գիտցաք որ տանը մէջ կազ չկայ։

—Եթէ մոմի բիծ մը միայն ըլլար գլխարկին վրայ, ինչ եւ է, բայց երբ առնուազն հինգ բիծ կ'համրեմ, ակներեւ է թէ խնդրոյ առարկայ անձը լուսաւորութեան այս եղանակը կ'գործածէ սովորաբար եւ գիշերն իր սենեակը կ'ելնէ մէկ ձեռքը գլխարկը, եւ միւս ձեռքին հոսուն աշտանակը։ Ամէն պարագայի մէջ, սանկ լամպարի բիծեր չկան։ Գո՞հ էք։

—Շատ համեմատ էք, ըսի խնդալով, բայց քանի որ խնդրին մէջ ոճիր կամ վնաս չկայ, սագի մը կորուստէն զատ, ինծի կուգայ որ ժամանակնիդ կորսնցուցիք։

Շէրլոք Հօլմս պիտի պատասխանէր, երբ դուռն յանկարծ բացուեցաւ եւ յանձնակատար Բէտըրսըն երեւցաւ սեմին վրայ, այտերը կասկարմիր եւ դէմքն ապուշ կրթած։

—Սա՛ գը, Մր. Հօլմս, սագը, ըսաւ ճիգով։

—Է՛, ի՞նչ է եղեր։ Ողջնցա՞ւ, եւ խոհանոցին պատուհանէն թռա՞ւ։

Հօլմս տեղը փոխեց աւելի լաւ դիտելու համար այցելուին դէմքը։—Տեսէ՛ք, տեսէք թէ կինս ի՛նչ գտաւ սագին կոկորդին։

Ու ձեռքն երկնցուց, ցոյց տալու համար ինծի լուրթայի մեծութեամբ քար մը, բայց այնքան փայլուն որ կարծես լուսաւոր կէտ մ'էր երկնային կամարին վրայ։

Շէրլոք Հօլմս չոյլուեցաւ սուլելով։—Վա՛յ Պէտըրսըն։ Բէտըրսը՛ն, թանկագին գիւտ մ'ըրեր էք, ըսաւ։ Կարծեմ գիտէք թէ ի՛նչ է այդ քարը։

—Թանկագին քար մ'է, ադամանդ մը։

—Սիրելիս, թանկագին քարէ մ'աւելի բան մ'է ադ։ «Փիլիսոփայական քարն» է։

—Արդեօք Մորքըր Կոմսուհիին Կապոյտ Յակինթն է սա, պոռացի։

—Ճի՛շդ։ Ի՛նչ ծաւալ ու ձեւ ունենալը գիտեմ Թայմզին ամէն օր հրատարակած ծանուցումէն։ Բացարձակապէս եզական գոհար մ'է, որուն արժէքը կարելի չէ գնահատել, բայց ստոյգ է թէ 1000 անգլ. ոսկին, որ իբր պարգեւ խոստացուած է բերողին, քառորդն իսկ չէ այս քարին բուն արժէքին։

ՍԸՐ Ա. ՔՕՆԸՆ ՏՕՅԼ

Թարգմ. Փ. ՇԻՐԱԿԱՑԻ (Շար.)

բասատանութիւններ, հարիւրէ աւելի պետական վաւերաթղթեր, կայսերաց հրովարտակներ և ծննդական, ամուսնական ու մահուան վկայաթղթեր կեղծած ըլլալուն համար։ Այս հոգւոյ առաջին խարդախին յանձնարարողներուն մէջ կան հանրածանօթ պաշտօնատարներ և քաղաքացի անձինք։ Հարուստ Բրեսաուրկցի մը, կոմս Հիլարիոն Բլարքի, փափաքելով կայսերական սենեկապանի պաշտօնին բարձրանալ, այս մարդուն դիմեց որովհետև ուղղակի դիմով առանց ազնուական սերունդի չառաւիր պէտք է ըլլալ այդ պաշտօնը ձեռք ձգելու համար։ Միւլլեր յանձն առաւ պէտք եղած բոլոր թղթերը շինել։ Ասիկա անգամ մ'ալ Բայխսրաթի անդամ մը, Տոքթ. Օգդօն, ազնուականութեան բարձրացնելու համար, Միւլլեր, Լէոփոլդ Ա. կայսեր հրովարտակը կեղծեր է, ի փոխարէն ստանալով քառասուն հազար քուրոն։ Բանտարկեալն այս գործով տասը տարիէ ի վեր զբաղելուն, մեծ ծագանակ դրամ դիզեր է։

ՄՈՎՍԻՍԱԿԱՆՈՒԹԵՆԷ Ի ԿԱԹՈԼԻԿՈՒԹԻՒՆ

Կոլոսայի խմբագիրներէն Մ. Կասդոն Բոլոնէ ձգելով իր մայրենի կրօնքը, մովսիսականութիւնը, ընդունեց կաթոլիկութիւնը։ Արարողութիւնը կատարուեցաւ Թորիգի Ս. Թովմաս Աքուինացւոյ եկեղեցւոյն մէջ, ուր արդէն քանի մ'ամսէ ի վեր Մ. Բոլոնէ քրիստոնէականի դասեր կ'առնէր։ Ներկայ էին Ֆրանսուա Քոբէ, Ժիւլ Լըմէդր, ևն. կնքահայրն էր Զոր. Ռէքամիէ, իսկ կնքամայրը՝ կոմսուհի Պէտան։ Մ. Բոլոնէ հագած էր սև ռըտէնկոթ մը, փոխանակ նոր մկրտուողներու ճերմակ շապիկին, ու ծնրադրած էր աթոռակին վրայ, ձեռքը բռնած ծանր աղօթագիրք մը, բոլորովին նոր, ոսկեզօծ եզրերով։ Իր դիմաց, դէպ ի ձախ, Աւետարանին քով՝ կերոն մը կ'վառէր, խորհրդանշան նորահաւատներուն։ Մկրտիչ քահանան, Տոմէնէչ, իրեն մօտենալով, անդրանիկ հարցումներն ըրաւ.

—Կասդո՛ն-Ժոզէֆ, ի՞նչ կ'խնդրես Տիրոջ եկեղեցիէն։

—Մկրտութիւն։

Քահանան կ'փչէ անոր դանկին, կ'խաչակնքէ կոկորդին վրայ, անոր ձեռքերն իրար կ'բերէ, և լեզուին վրայ քիչ մը աղ կ'դնէ և միեւնոյն ատեն կ'ըսէ իրեն.

—Կասդո՛ն-Ժոզէֆ, ընդունէ՛ իմաստութեան աղն և երկիւղածութեամբ ընդունէ՛ յաւիտենական կեանքը։

Մ. Կասդոն կ'խաչակնքէ։

—Կ'արտաքսեմ քեզի, չա՛ր ոգի, կը պատասխանէ քահանան։ Ցետոյ կ'ըսէ.

—Միացի՛ր Քրիստոսի յաւիտենական կեանքին մէջ։ Մ. Բոլոնէ կ'թքնէ կերոնը. Կնքահայրն և կնքամայրն ալ, ձերեքը միեւնոյն, բարձրաձայն, քահանային և երկու սարկաւագներուն հետ միասին, Հաւատամ'ն ու Հայր Մեր կ'ըսեն։ Մ. Բոլոնէ իր աղօթագիրքէն կ'կարդայ այս աղօթքները։ Հայր Տոմէնէչ կ'խաչակնքէ նորադարձին աչքերուն և ականջներուն վրայ, զանոնք «ճշմարտութեան» բանալու համար։

Ցետոյ կ'ըսէ.

—Կասդոն-Ժոզէֆ, կ'հրաժարի՞ս սատանայէն։

—Կ'հրաժարիմ։

—Բոլոր իր խաբէութիւններէ՞ն։

—Կ'հրաժարիմ։

—Ցուցայական խարդաւանանքէն ու երրայական աւելորդապաշտութենէն։

—Կ'հրաժարիմ, կ'պատասխանէ Մ. Բոլոնէ չորրորդ անգամ ըլլալով։ Քահանան յետոյ կ'սկսի օծել նորադարձին ճակատն ու վիզը։ Մկրտութիւնը կ'սկսի։

—Կասդո՛ն Ժոզէֆ, կ'ուզե՞ս մկրտուիլ։

—Կ'ուզեմ։

Այն ատեն քահանան նորադարձին գլխուն, որ երկիւղածօրէն ծռած է, օրհնած ջուր կ'թափէ, որ այտերէն վար կ'վազէ։ Միեւնոյն ատեն կ'արտասանէ սրբազան բանաձեւը։

—Մկրտեմ զՔեզ Հօր և Որդւոյ և Հոգւոյն Սրբոյ։

Կասդո՛ն Ժոզէֆ, ե՛րթ ի խաղաղութիւն և Տէր եղիցի ընդ քեզ։

Մ. Բոլոնէ մկրտուած է։

Ցետոյ քահանան քարոզը կ'ընէ, որուն մէջ կ'ըսէ, ի մէջ այլոց։

—Քաջութի՛ւն ունեցէք խաչը կրելու ձեզի սպասող պայքարներուն մէջ, իբր պաշտպան Տիրոջ, իբր պաշտպան արդարութեան ու խղճի ազատութեան։

# ՆԵՐՔԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

ԱՅՍ ՕՐՈՒԱՆ ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆՔ

Պետական Խորհրդոյ ելմտական ճիւղին Բ. Նախագահ անուանուեցաւ օրէնսդիր ճիւղին անդամ Նուրի պէյ։

—Ա. Օսմանիէ պատուանշան տրուեցաւ սերպիական դեսպան Մ. Սավա Կրուիչի և Բ. Օսմանիէ՝ դեսպանատան Ա. Թարգման Մ. Սամանճիի։ Դ. Մէճիտիէ՝ ամրութեանց շինութեան պաշտօնարանին անդամ դեր—գնդապետ Եուսուֆ, Զիյա և Ճէվատ պէյերուն։ Ե. Մէճիտիէ՝ Իզմիրի ռուսական հիւպատոսարանին Գավազ Սալիհ աղայի։

ԿԱՅՍԵՐԱԿԱՆ ՀԵՌԱԳԻՐ.— Վեհ. Կայսրն երէկ հեռագրով շնորհաւորեց Ռուսիոյ Զարին Դահակալութեան տարեդարձը։

ՕՍՄ. ՊԱՏՈՒԻՐԱԿՈՒԹԻՒՆԸ, երէկ գիշեր, Իզմիր յաճախելով Եալթայէ Գավազ ժամանած ըլլալով, այս առաւօտ մայրաքաղաքս եկաւ, և ուղղակի Կայսերական Պալատ գնաց։

ՊՈՒԼԿԱՐ ԽՌՈՎԱՐԱՐՔ.—Պուլկարիոյ Իշխանապետութիւնը, կ'ըսէ Մոլիւմաք, իրեն եղած պաշտօնական զեկոյցներուն վրայ, միջոցներ ձեռք առաւ արգիլելու համար, որպէս զի Քոմիթէները, որոց կեդրոնը Սօֆիայի մէջ է, զինեալ հրոսախումբերը սահմանագլխէն անդին չանցընեն։ Ասկէց զատ, Քոմիթէներու պետ Զօնչէֆի արգիլեց ժողովուրդէն դրամ հաւաքել, խռովարարական նպատակաւ։

ԲԺՇԿԱԿԱՆ ՔՆՆՈՒԹԻՒՆԸ ՎԵՐՋԱՑ.—15 օր առաջ, Բերա, Գալէ-Գաբու, Հօճա-Ալի փողոց, 33 թիւ տան մէջ բնակող գինեպան Եանի, ժանտախտէ վարակուելով, երկու օր վերջը մեռած էր։ Հետեւապէս, Առողջապահական Խորհրդոյ որոշմամբ, յիշեալին գինետան մէջ—Ղալաթիա Ենի-խանի դէմը—ծառայող 18 սպասաւորք անմիջապէս մեկուսացուցուած և Սէրվի-Պուռնի (Պէյքօզ) մաքրանոցը ղրկուած էին ընդ հսկողութեամբ, և ցամաքի ու ծովու ճամբով Պոլսէ մեկնողներն ալ բժշկական քննութեան կ'ենթարկուէին։ Փա՛ռք Աստուծոյ, այն օրէն ի վեր մայրաքաղաքիս մէջ ուրիշ կասկածելի դէպք պատահած չըլլալով, Առողջապահական Խորհուրդն իր երէկուան նստին մէջ որոշեց վերցնել բժշկական քննութիւնը։ Հետեւապէս այս օրէն սկսեալ մաքուր անցագիր կ'տրուի Պոլսէ մեկնող նաւերուն։

—Սէրվի-Պուռնի մաքրանոցին Տնօրէնութիւնը ծանուցած է Բաղդաքապետութեան թէ հոն գտնուող 22 անձանց առողջական վիճակը գոհացուցիչ է։

ՕՍՄ. ՄԱՐՏԱՆԱՒՔ.—Ճենովայի Անսալտօ նաւարանին տնօրէնութիւնն հեռագրած է ծովային նախարարութեան թէ Պոլիս ղրկուելիք իտալացի ճարտարագէտները ճամբայ ելած են։ Ասոնք վաղը Պոլիս կ'սպասուին, և Արքունի նաւարանին մէջ պիտի ծառայեն, օսմ. ուժ զրահաւորներուն նորոգութեան վրայ հսկելու պաշտօնով։

ԱՆԳԼԻՈՅ Վեհ. Էտուարտ Թագաւորին ծննդեան տարեդարձին առթիւ, յառաջիկայ կիր. օր գոհաբանական աղօթքներ պիտի կատարուին անգլ. դեսպանատան մատրան մէջ։

ՀԱՒԱՏԱՐՄՈՒԹԻՒՆԸ ՎԱՐՁԱՏՐՈՒԱԾ.—Սթրումիճայի Սմօլար գիւղի Պուլկար բնակիչներէն Բանքէլի, որ իբրև առաջնորդ կ'ծառայէր Ալէքօի անուն հռչակաւոր աւազակապետն ու իր հրոսախումբը հալածող օսմ. զօրքերուն, չարագործներուն գնտակներէն սպաննուեր է։ Վեհ. Կայսրը գնահատելով այս հաւատարիմ Պուլկարին մատուցած ինքնայօժար ծառայութիւնը, և մանաւանդ զգածուելով անոր մահուան վրայ, բարեհաճեցաւ դրամական պարգև մը շնորհել անոր անօգնական ընտանիքին, և միանգամայն հրամայեց մասնաւոր թոշակ մը կապել։

ՏԵՍԱԿՑՈՒԹԻՒՆ.—Աւստրիական դեսպան Պարոն Գալիչէ երէկ Բ. Դուռն երթալով, տեսակցեցաւ Բարձր. Մեծ-Եպարքոսին և Արտաքին Գործոց նախարարին հետ։

—Պարսկական դեսպան Էրֆա-խան Տէօվլէ իշխան Միրզա Րիզա Խան և հելլէն դեսպան իշխան Մավրոքորտատոս երէկ յաջորդաբար տեսակցեցան Արտաքին գործոց նախարարին հետ։

ԹՈՒԶԼԱՅԻ ՀՐԿԻԶԵԱԼՔ.—Բէլըէլի ողորմաց ի նպաստ հանգանակուած գումարէն միացեալ 20,000 ղրշ.ը, Կայսերական հրամանաւ, պիտի բաշխուի Թուզլայի աղքատ հրկիզեալներուն։

ԱՓՐԻԿԵԱՆ ՏՐԻՊՈԼԻՍՈՅ նահանգին երեւելիներուն շնորհուած էին վերջերս Իմթիազի արծաթ շքանշաններ։ Ասոնք Ափրիկեան Տրիպոլիս հասած ըլլալով, նահանգին կուսակալ Հաֆըզ Մէհմէտ փաշա իր ձեռամբ բաշխեր է, և այս առթիւ բարեմաղթութիւններ եղեր են։

ԵՐԿՐԱՇԱՐԺ.—Երէկ առաւօտ Սելանիկի մէջ երկրաշարժի երկու թեթև ցնցումներ զգացուած են։

—Անցեալ Ուրբաթ գիշեր, Պապալէքի մէջ երկրաշարժի ցնցումներ զգացուեր են։

ՄԱՀԱՑՈՒՑԱԿ.—Հոկտ. 14էն մինչև 21, մէկ շաբթուան մէջ ի Պոլիս պատահած մահերուն թիւն յանգած է 204ի։

ԱՌՈՂՋԱՊԱՀԱԿԱՆ ՏՆՕՐԻՆՈՒԹԻՒՆՔ.—Կայսերական Իրատէ մը կը հրամայէ Ղալաթիոյ շրջակայքն և քարափին վրայ գտնուած թափուր գետինները, խանութները, խաներն և արարքներէն ալ պէս հանրային շէնքերը մաքրել հսկաներել և առողջապահական միջոցներ տնօրինել։ Հետեւապէս Ֆանօ փաշայի նախագահութեան տակ գտնուած առողջապահական յանձնաժողովը, ոստիկանական նախարարութեան յատուկ ներկայացուցչին և հսկանախիչ պաշտօնեաներու հետ, օգտանոյն շէնքերն այցելել և հարկ եղած միջոցները տնօրինել։

ՀՆԴԿԱՍՏԱՆԻ իսլամ բնակիչք, կ'ըսէ Իգտամ, ի նշան ա՛յն հաւատարմական ու քաղաքական կապերուն որով կապուած են Օսմ. Խալիֆայութեան հետ, աղերսագիր մը մատուցած են յառս Կայսերական Դահոյից, խնդրելով որ Հնդկաստանի ինչ ինչ քաղաքներուն մէջ ևս Օսմ. հիւպատոսութիւններ հաստատուին։

ԼԻԲԱՆԱՆԻ կ'գրեն թէ նորընտիր կառավարիչ Մուզաֆֆէր փաշա, Լիբանանու առաւել ևս բարգաւաճման նպատակաւ ծրագիր մը պատրաստելով, Վարչական Ժողովին քննութեան յանձներ է, խնդրելով որ մինչև 15 օր աւարտէ անոր քննութիւնն և իր կարծիքն յայտնէ։ Նոյնպէս Լիբանանու բովանդակ պաշտօնէից մէկ ցուցակը պահանջեր է, որուն մէջ նշանակուած պիտի ըլլան անոնց անուանց թուականը, ռոճիկնը, ունեցած պատուանշանը և մասնթոշակը։ Եւ խոստացեր է պաշտօնէից որ ժամանակին գտնուին իրենց պաշտօնատեղին, և արդարութեամբ գործադրեն իրենց պաշտօնը. Հակառակ պարագային, պաշտօնանկ պիտի ըլլան և պիտի պատժուին։ Մուզաֆֆէր փաշա նոյնպէս հրաման ըրեր է որ քաղաքային, պատժական և վերաքննիչ Ատեաններու Ա. կարգի անդամք սև ֆէսով և Բ. կարգի անդամք կարմիր ֆէսով կրեն։

ԴԱՄԱՍԿՈՍԻ բերդին մէջ ալիւրի ջաղացք մը պիտի կառուցուի բարձրագոյն հրամանաւ։ Գործարանին շինութեան և մեքենաներուն ծախքն ապա պիտի գանձուի ջաղացքին տարեկան հասոյթներէն։

Բ. ԴՐԱՆ Իրաւագէտ Խորհրդականներու Մէնեկին օգնական անդամ Ճաֆէր պէյ Կայսերական նահանգներու օտար գործոց Տնօրէններուն և թարգմաններուն պարտականութիւնը գծող կանոնագրութիւն մը պատրաստելով, Արտաքին գործոց նախարարութեան մատուցած է։

ՄԷՅՎԷՀՕՇԻ մաքսատան 1309 տարւոյ ութէնէ գործառնութեանց հաշուին քննութիւնն ալ աւարտեր է, և 12,408¾ ղշ.ի բաց մը երևան ելեր է, որ նոյն մաքսատան պաշտօնեաներէն պիտի գանձուի։ Մէյվէհօշի մաքսատան նախորդ տնօրէն և այժմ Պէրութի մաքսատան վերատեսուչ Քեամիլ էֆ.ի օրով պատահած ըլլալով այս կորուստը, որոշուած է գանձել իրեն ինկած բաժինը։

ՄՍԻՆ ԳԻՆԸ.—Մանիթէօսի տեղեկութեանց նայելով, այս շաբթու Ուզունջայիր և Օգ-Մէյտան հասած ոչխարներուն թիւն է 10,752 Գօրանա (անցեալ շաբթէն 428 աւելի), և մսավաճառներուն միջեւ բաշխուած են օխան 4 ղշ.ի (15—16 փր. պակաս անցեալ շաբթուան գինէն)։ Գըվըրճէք ոչխար չէ հասած։ Ասոր փոխարէն հասած են 1780 այծ և նոխազ (թիֆթիք), որք ծախուած են օխան 4 2/40 ղշ.ի։

ԱՆԳԼԻԱԿԱՆ դեսպան Սըր Ն. Օ'Քօնոր Կիրակի իր բնակութիւնն հաստատեց Բերայի դեսպանատան մէջ։ Գիշերն հացկերոյթ մը տուաւ։ Հրաւիրեալներուն մէջ էին Գերման դեսպան Պարոն Մարշալ, Տէօյչ Պանքի Տնօրէն Մ. Կվիննէր, Անատոլուի երկաթուղւոյ ընկերութեան ընդհանուր Տնօրէն Մ. Զանտէր և Տնօրէն Մ. Հիւկնէն։

ԻՏԱԼԱԿԱՆ դեսպան Մարքի տի Մալասբինայի առողջական վիճակը բարւոքեցաւ։

ՀԱՑԿԵՐՈՅԹ.—Անատոլուի երկաթուղւոյ ընկերութեան ընդհ. Տնօրէն Մ. Զանտէր Շր. օր հացկերոյթ մը տուաւ ի պատիւ Տէօյչ Պանքի Տնօրէն Մ. Կվիննէրի։ Հրաւիրուած էին նաև Անատոլուի երկաթուղւոյ ընկերութեան Տնօրէնութեան բարձր պաշտօնատարք, Սելանիկ-Մանաստըրի գծին բարձր պաշտօնատարք, Քոմանդան Պէժժ, Մ. Մ. Կասդոն Օպպենո, Էվէքինիոս, Թէզդա, Լինտաու, Զարիֆի, Պէլլա Լանց ևլն։

ՀԵԼԼԷՆ դեսպանատան և հիւպատոսարանի աւագ պաշտօնատարք երէկ հելլէն դեսպան իշխան Մավրոքորտատոյի բնակարանը գացին, յանձնելու համար ա՛յն նուէրը զոր անոր կ'ընծայեն իբրև յիշատակ։ Ընդհ. հիւպատոս Մ. Ֆիլօն յանձնեց նուէրը, որ 1.05 մէտր բարձրութեամբ անագապղինձէ (Պրոնզ) արձան մ'է և կ'ներկայացնէ զՀէրմէս, որ ձեռքովը կ'փորձէ հանել փուշ մը իր ոտքէն։

—Հելլէն դեսպան իշխան Մավրոքորտատոս երէկ առաւօտ ընդունեց նաև Թաթավլայի բարեգործական ընկերութեան դիւանին անդամները, որք անոր մեկնման առթիւ իրենց երախտագիտութիւնն ու ջերմագին շնորհակալիքն յայտնեցին ընկերութեան նկատմամբ ընդ միշտ ցոյց տուած բարեացակամութեան համար։ Դեսպանը պատասխանեց թէ միշտ համակրութիւն մը պիտի տածէ Թաթավլայի այն հաստատութեան համար, և մանաւանդ ալ Բարեգործական Ընկերութեան համար որ անդադար իր աջակցութիւնը կ'ընծայէ աղքատներուն։ Ցետոյ տեղեկութիւն ուզեց Ընկերութեան դրամական վիճակին վրայ, և դրամական նուէր մ'ըրաւ Ընկերութեան անուամբ։

ԿԱՏԱՂՈՒԹԻՒՆ.—Կայսերական Պալատան Ա. Քարտուղարութիւնը Ներքին գործոց նախարարութեան և զինուորական վարժարաններու Տնօրէնութեան հաղորդեց Կայսերական Իրատէ մը, որ կ'պատուիրէ՝

1. Մէյ մէկ կատաղաբուժական դարմանատուն հաստատել իւրաքանչիւր զօրաբանակի կեդրոնին մէջ, և այդ հիւանդանոցներուն համար զինուորական բժիշկներ կարգել, որք Տոքթ. Ռէմլինկէրի աշխատանոցին մէջ սովրած ըլլան կատաղութեան դարմանը։

2. Եըլտըզի հիւանդանոցին մէջ կատաղաբուժական առաջարար մը կառուցանել։

3. Անյապաղ Պոլիս ղրկել այն անձերը, որք կատղած շուներէ կ'խածնուին, ուղղակի Պոլսոյ իրաւասութեան տակ գտնուած տեղերու մէջ։

4. Անմիջապէս սպաննել ամէն կատաղած շուն։

ՎԵՐԱՔՆՆԻՉ Ատեանի պատժական ճիւղին անդամ Հաճի Րէֆաթ պէյ երէկ առաւօտ մեռաւ։

ՄՆԱՆԿՈՒԹԻՒՆ.—Ծովային Առեւտրական դատարանն երէկ անանկ հռչակեց Շիրքէթի Սահաֆիէի Նախորդ տնօրէն գրավաճառ Ահմէտ Խուլուսի էֆէնտին։

ՖԷՆԷՐԻ և շրջակայ թաղերուն բնակիչներուն երեւելիները նախընթաց օր Պատրիարքական Փոխանորդին նախագահութեամբ գումարուելով, աղքատախնամ ընկերութիւն մը կազմելու հարկին վրայ խորհրդակցեր են։

ՍԵՒ-ԾՈՎՈՒ մէջ երէկ տիրող սաստիկ փոթորկին պատճառաւ, Գավագ գտնուող 10 ի չափ նաւեր չեն կրցեր Սեւ ծով մեկնիլ։ Ածխաբարձ նաւու մը մակոյկը Գավագի ծովեզերքն ինկելով, կտոր կտոր եղեր է։

ԸՆԿՂՄԱՆ.—Շահինի Տէրեա անուն օսմ. առագաստանաւը, որ Իզմիրէն էտիրնէյի կ'երթար, ամսոյս 18ի գիշերը Ֆոչայի առջեւ խարակներու զարնուելով ընկղմեր է։ Նաւապետն ու նաւաստիներն ազատուեր են։

ՍԵՐՊԻԱԿԱՆ դեսպան Մ. Սավա Կրուիչ, Պոլսէն արձակուրդով մեկնելուն առթիւ, երէկ Հէյպէլի կղզին երթալով, հրաժեշտի այցելութիւն տուաւ Երուսաղէմի Ցունաց Նախկին Պատրիարք Տ. Նիկոդիմոսի։

ՊՈՒՐԿԱԶԻ նաւահանգստին շինութեան պահուն, ծովեզերքէն 100 մէտր անդին, ծովուն տակէն մաս մը թնդանօթներ և հրացաններ գտնուեր են։

ՄԱՔՍԱՆԵՆԳՈՒԹԻՒՆ.—Ղալաթիոյ քարափին վրայ սրճարար Սանի Ռուսահոյ նաւահանգիստներէն եկող չոգենաւերէն ապրանք կ'փոխցնէր։ Մաքսային քննիչներն երէկ յիշեալին սրճարանին մէջ խուզարկութիւններ կատարելով, կարգ մը մաքսանենգուած իրեղէններ գտան և գրաւեցին։ Սրճարարը ձերբակալուեցաւ։

ԱՆՁՆԱՍՊԱՆՈՒԹԻՒՆ.—Անցեալ Եշ. գիշեր, Իզմիր, Պէլլա-Վիստա զբօսարանը գտնուող ընտանիքի մը սպասուհին, 16 տարեկան, ինքզինքը յանկարծ ծովը նետելով, անձնասպան եղեր է։

ԹԻՒՐԻՄԱՑՈՒԹԵԱՆ ԱՐԴԻՒՆՔԸ.—Մեծ-Շուկայի խանութպաններէն Եսզամաճի Էմին և Ֆէտաճի Մէհմէտ նախընթաց գիշեր Բերայի մէջ լաւ մը արբենալէ վերջ, երբ ժամ 6½ին միջոցները Պոլիս կ'դառնային, Պօն Մարշէի վաճառատան մէջ բռնավէճի մը կ'բռնուին։ Նոյն միջոցին անկէ անցնող մարդ մը, Ալֆօնս անուն, թիւրիմացութեամբ կարծելով որ փոխանակուած անհաճոյ խօսքերն իրեն ուղղուած են, սաստիկ կ'զայրանայ, և իսկոյն ռիվոլվէրը քաշելով կրակ կ'ընէ Է. մինի վրայ։ Սա գետին փռուելով, գնտակն կ'պրծի։ Ոստիկանք հրաշէնին պայթիւնը լսելով, տեղւոյն վրայ կ'հասնին, և կ'ձերբակալեն Ալֆօնսը, երբ հրաշէնն օդին մէջ պարպելով, կ'փորձէր փախչիլ։ Տեղւոյն գիշերապահներէն Ցուսուֆ աղա ալ վիրաւորուած է այս ձերբակալման, փախստականին ճամբան կտրելով։

# ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ ԼՈՒՐԵՐ

ՑՈՐԵՆ.—Երէկ և առջի օրը ժամանեցին 40 վակոն Անատոլ. Օրուան գիներն են. Ճերմակ էքստրա (2 ղշ. աղացուցէքով) 9¾—10 ղշ., Ա. տեսակ՝ 10⅜—10½, Բ. տեսակ՝ 10¾—11, Հաճար 11¼—11¾ ղշ.։ Կարծր էքստրա 35—36 փր., Ա. տեսակ 32—33 փր., Բ. տեսակ 30—31 փարա։

ԳԱՐԻ.—Էքստրա՝ 29—30 փր., Ճերմակ՝ 26—27, Եմլիք՝ 24½—25, Զաքըր՝ 23—23½ փր. օխան։

ԱԼԻՒՐ.— Նախընթաց օր Գավագէ հասնող ռուսական չոգենաւը 1700 պարկ բերաւ, Բուրճի չոգենաւը՝ 200 պարկ և Լրյափ չոգենաւն՝ 1200 պարկ Կալացէ։

ԱՑԻՈՆ.—Անցեալ շաբթու ծախուեցան 18 սնտուկ Զիւէ 125—140 ղշ. օխան։

ՄՆՏԱՔՍ.— Լիոնէ կ'ծանուցուի թէ հաստ տեսակներուն գինը 1 փր. ինկած է։ Ընդհակառակն բարակ տեսակներն հրապարակին վրայ կ'պակսին և գիներն ամուր են։ Թիւ 9—11ին համար մինչև 47—48 փր. գին կ'առաջարկուի։

ՀԱՆՔԱՄՈՒԽ.—Օրուան գիներն են. Քօզլու՝ 15—17, Զօնկուլտագ՝ 14½—17, Քարտիֆ՝ 23½—24, Նիւքասըլ՝ 22½—23, Նիւբորդ 22—22½ չիլին։

—Տէտէաղաճէ Նոյմ. 1 թուով կ'գրեն.—Երկու օրէ ի վեր հեղեղանման կ'անձրևէ. և յոյժ բարեբաստարար, վասն զի գիւղացիք կ'սկսէին յուսահատիլ իրենց ցանքերուն համար։ Մեր հրապարակին առեւտրական շարժումը մինչև աստիճան մը կարեւորութիւն ստացաւ։ Նորվէկեան «Բէնդրանդ» չոգենաւը 2,300 թօնօ ցորեն և եգիպտացորեն առաւ։ Ի մօտոյ անգլ. չոգենաւ մ'ալ կ'սպասուի, որ իր բեռան մէկ մասն ասկէ պիտի առնէ։ Ահաւասիկ օրուան գիները.

ԵԳԻՊՏԱՑՈՐԵՆ.—Օխան մինչև 23 փր.ի վաճառումներ եղան։ Այս ապրանքը կը շահագրգռէ գնողները, որք կ'շարունակեն իրենց գնումները։

ԹՌՉՆԱԿԵՐ.—Հաշուագիտ է. օխային 59 փր. գին կ'առաջարկուի, պայմանաւ որ առ առաւելն 4%էն աւելի օտար մարմիններ չպարունակէ, սակայն ապրանք ունեցողները զիջում չեն ըներ։ Գիներն օրէ օր կ'բարձրանան։

ՎԱՐՍԱԿ.—Արդի պատրաստ է 1,500 թօնօ։ Գիներն են 22½—24 փր. ըստ տեսակին։ Բաւական կարեւոր գործեր կ'ըլլան։

ՑՈՐԵՆ.—Կարեւոր վաճառումներ չեղան։ Ալլաթինի տունը միշտ կ'գնէ ներսերէն, իր Սելանիկի ջաղացքին պէտքերուն համար։

ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ ՀՐԱՊԱՐԱԿ ԻԶՄԻՐԻ

ԻԶՄԻՐ, Հոկտ. 19/1 Նոյեմ.

Բաւական անձրևներ ունեցանք այս շաբաթ, միայն թէ ներսերը տեղ տեղ շատ քիչ կամ բնաւ չանձրևեց։ Այս անձրևները կ'նպաստեն դեռ ծառերու վրայ գտնուած ձիթապտուղներուն։

Անգլիոյ մէջ փոփոխակի օդ մը կար։ Ցորենի ցանքը սովորականին պէս յառաջացած չէ, բայց ընդհանուր առմամբ լաւ երեւոյթ մ'ունի։

Ֆրանսայի մէջ ագարակատէրերն անձրևներու առատութեան համար կ'գանգատին, բայց ցորենի ցանքերն աղէկ յառաջացած են։

Գերմանիոյ մէջ աշնանային գեղեցիկ օդ մը նպաստեց գետնախնձորներն և ճակնդեղները քաղելու, և աշնան ցանքերը փութով կ'շարունակուին։

Հունգարիոյ մէջ թէպէտ օդն անձրևոտ գնաց, բայց ցորենի առաջին ցանքերն աղէկ կ'երևին։

Պելճիոյ մէջ օդը նորմալ է։

Սպանիոյ մէջ ագարակատէրերն առատ հունձ մը քաղելէ վերջ հիմա դաշտային գործերով զբաղած են, և Անտալուզիոյ և Մանքալի ուրիշ գաւառներ տեղացած յորդ անձրևներու շնորհիւ, հողը նոր ցանքերուն համար լաւ պատրաստուած է։

Ալժերիոյ և Թունուզի մէջ տեղացած անձրևներու շնորհիւ հունձքերուն վիճակը լաւ կ'երևի։

Ռումանիոյ մէջ օդը շատ նպաստաւոր է և աշնան ցանքերը կ'յառաջանան։ Անձրևներուն պատճառաւ չկրցան եգիպտացորենը ժամանակին ժողվել և թրջեցաւ։ Ասոր տեսակը լաւ է, կ'ըսեն, բայց քանակութիւնն անցեալ տարուան բերքին հազիւ մէկ երրորդ մասը կ'երևի։

Ռուսիոյ արեւելեան և հիւսիսային նահանգներուն մէջ առատ ձիւն տեղացած և վերջերս գտնուած արմտիքը ծածկուած է։ Ուրիշ տեղեր առատ անձրև տեղացած է։ Կեդրոնի նահանգներու մէջ սառնամանիքը շատ խիստ եղած է և բաւական գետեր սառած են։ Հարաւի կողմն օդը բաց է։

Միացեալ Նահանգաց մէջ Հոկտ. 23ի նամակները կ'իմացնեն թէ եգիպտացորենն և ցորենը լաւ երևոյթ մ'ունին։

Աֆիոն.—Ծախուեցան 22 կողով Գարահիսար թալէ քուալէ 62 ղշ., 28 կողով Գարահիսար լաւ թալէ քուալէ 64 ղշ., 4 կողով Նրիի թալէ քուալէ 67—70 ղշ.։ Ընդամէնն 54 կողով։ Ցարդ ժամանած են 4,378 կողով ընդդէմ 2,540 կողովի անցեալ տարուան միեւնոյն թուականին։ Այս 54 կողովէն 18 կողովը տեղական սրճքիւլաւսիոնի համար գնուած է։ Հրապարակն անփոփոխ։ Գնորդներ կան։

Խաշխաշն.—25,000 ղանթար ծախուած է 58—63, 62—67, 70—78, 81—84, 65—69, 37—40։ Հրապարակն ամուր և ղանթարին 1—2 ղշ. վրայ դրու տեսակին համեմատ։

Բամպակ.—Գիները կ'յենան։ 500 հակ Սօպուճա ծախուեցաւ 290—295 ղշ. և 175 հակ Ատանա 272—272½ ղշ. Մերսին յանձնելի։

Թուզ.—Գիներն ամուր կ'բռնուին, 59—60 փր. օխան Ռոտոսդօ յանձնելի։

Ցորեն.—22,500 պարկ եկաւ և 11,000 պարկ ծախուեցաւ։ Գիներն են Նրիի 47—59 փր., Ուշաք 48—62, Էնկիւրի 56—62, Մերսին 50—54, Մթօք 58,000 պարկ։

Գարի.—68,000 քիլէ եկաւ և 180,000 քիլէ ծախուեցաւ։ Հրապարակն ամուր։ Ուշաքի տեսակներն օխային 10—20 փր. վրայ դրին։ Գիներն են 10¼—10¾, 11—11½, 12—13, 13½—14, 14½—15։ Մթօք 320,000 քիլէ։ Հրապարակն ամուր։

Բուլղ.—800 պարկ եկաւ և 500 պարկ ծախուեցաւ, օխան 35 փարա։ Ապրանք չկայ։ Ամուր։

Վալոնէ.— Տասանորդի Վարչութիւնն 1500 պարկ ծախեց, օխան 25½ փարա։

Սուսամ.—1200 պարկ ծախուեցաւ օխան 102—103 փարա։

Խաշխաշի հունտ.—Օխան 73 փր. (Մէճ. 20½)։

Բամպակի հունտ.—250,000 օխա ծախուեցաւ, 19½ փր. օխան։

Սիսեռ.—Ուշաքի ապրանք օխան 60—63 փարա, Սօմայի ապրանք՝ 65—72 փր., մաղուած ապրանք՝ 73—80 փարա։

Լոբիա.—Ուզուն Օվասի 54 ղշ., Սպարթայի ապրանք 48—49 ղշ. 21 օխանոց քիլէն։

Սալեպ.—20,500 ղանթար ծախուեցաւ օխան 2¾էն 7 ղշ.։ Մթօք թէ՛ ամբողջ նահանգին մէջ և թէ հոս 100,000 ղանթար։

Սև չամիչ թէյէ.—5000 պարկ ծախուեցաւ 54½—56¾ ղանթարը։

Թուզ.—942 բեռ եկաւ, և մինչև ցարդ եկածներով 54,322½ բեռի կ'յանգի ընդամէնը, ընդդէմ 66,691½ բեռի անցեալ տարուան միևնոյն թուականին։ Հրապարակն ամուր և գիներն երթալով կ'բարձրանան։ 110 ղշ.էն մինչև 250 ղշ. տեսակին համեմատ ապրանք ծախուեցաւ։ Կ'ըսուի թէ դեռ 500է 800 բեռ ևս հազիւ ապրանք պիտի կրնայ իջնել։

Չէր.—400 ղանթար եկաւ և 600 ղանթար ծախուեցաւ օխան 6¼—6½, 6¾—8¼։

Մեղրամոմ.—600 օխա եկաւ և ծախուեցաւ օխան 20½—20¾ ղշ.։

Գետնաշ.—3000 օխա ճերմակ և սեւ ծախուեցաւ։ Ճերմակ 6½—6⅝ ղր. և սեւ 8½։ Հրապարակն ամուր։ Ներսայի համար դեռ խնդրանք չկայ։

Գալէ բէթ.—80 պարկ նաթիւրէլ ծախուեցաւ, 18—18½ ղշ. օխան։

Ճենճէ.—Ապրանք չկայ։

ՄԱՆԱԾԻ ՀՐԱՊԱՐԱԿԸ

Կ. ՊՈԼԻՍ, Հոկտ. 22/4 Նոյմ.

Բամպակի գինը շատ քիչ անգամ այսօրինակ վիճակ մը ունեցած էր. ինչ որ այսօր «Թօնթը» ցոյց կուտայ, — լիվրէն, դեկտեմբեր և յունվար յանձնելին ալ գրէթէ նոյնը ցոյց կուտայ, պզտիկ տարբերութեամբ մը, այսինքն 4½ բէնս. որով բամպակի գինն յառաջիկայ յանձնումներուն համար ալ միեւնոյն հաստատ վիճակն ունի։

Մանածի գործարանները գին կոտրած չունին, վասնզի որոշ գաղափար մը կազմած չեն բամպակի գնոյն մասին։

Պոլսոյ հրապարակի գներն ալ որ և է փոփոխութիւն մը չեն կրած. ընթացիկ գործեր տեղի ունենալու վրայ են։

ՏԵՂԱԿԱՆ ԱՊՐԱՆՔ

Օ. Ռ. 100էն կանխիկ

| | | |
|---|---|---|
| Վաթէր Եոխգուլէ | Ն. | 28 |
| » Իզմիր | » | 29 |
| » Սելանիկ | » | 30 |

ԱՆԳԼԻԱԿԱՆ ԱՊՐԱՆՔ

Օ. Ռ. 100էն 61 օր պայմ. կամ » 2% զեղչ կանխիկ

| | | |
|---|---|---|
| Վաթէր | Ն. 20 | 40 |
| Էքսթրա | » 16—24 | 46 |
| » | » 12—14 | 40—43 |

ԻՏԱԼԱԿԱՆ ԱՊՐԱՆՔ

| | | |
|---|---|---|
| Վաթէր | Ն. 4—14 | 29½—32 |
| » | » 20 | 38 —39 |
| Էքսթրա | » 12—14 | 37 —40 |
| » | » 16—24 | 43 —44 |

ՁՈՒԻՑԵՐԻԱԿԱՆ ԿԱՐՄԻՐ

Կարմիր Վաթէր Ն. 20 60—61

ԻՏԱԼԱԿԱՆ ԿԱՐՄԻՐ

Կարմիր Վաթէր Ն. 20 56—58

ԱՅՍՕՐՈՒԱՆ ՀԵՌԱԳԻՐ ԲԱՄԲԱԿԻ

ՄԱՆՉԷՍԹԸՐ, Հոկտ. 22/4 Նոյմ.

Սթօք 4 5/8 բէնս

ՃԵՐՄԱԿԵՂԷՆԻ ՀՐԱՊԱՐԱԿԸ

Հրապարակին վիճակն աղէկ է. ներսերէն խնդրանքը կ'շարունակէ, բայց տեսակները միշտ պակաս են։ Գիները միշտ կ'բռնուին։

ԸՆԹԱՑԻԿ ԳԻՆԵՐ

Լ. Օ. 118էն կանխիկ կամ
Լ.Օ.113էն 4 ամիս պայմ.

Թելլէնկօֆ տեսակները. ղշ.

Թիւ 16 (Բ.)33 ինչէզ 19 եար. 10 — 10¼
Թիւ 20, 33 ինչէզ 19½ եար. 13 — 14¾
Թիւ 26, Պուծմէն, 30 ինչէզ, 19½ եար. 13¼—13½
Թիւ 26, A կառու, 31 ինչ. 41 եար. 37

Մէրմէր Շահէի տեսակները

Թիւ 15 21
Թիւ 15 (կեղծը) 13—18

# ՔՐՈՆԻԿ ԵԿԵՂԵՑՒՈՅ

Այսօր կամ վաղը, Ատանայի Ընտրողական Ժողովին օրինական տեղեկագիրը Ս. Պատրիարք Հօր հասնելէն ետքը, Խառն Ժողով պիտի գումարի Կաթողիկոսական ընտրութեան օրինաւորութիւնն հաստատելու համար, և ապա Ատլիյէն պիտի ղրկուի օրինական Բուէրէը, Նորընտիր Կաթողիկոսին պաշտօնը վաւերացնող Կայսերական Իրատէն խնդրելու համար։

—Կիլիկիոյ Նորընտիր Կաթողիկոս Ամեն. Տ. Սահակ Սրբազան Պատր. Փոխանորդ Տ. Գաբրիէլ Սրբազանի շնորհաւորական հեռագրին ալ շնորհակալութիւն յայտնած է հեռագրաւ։

—Ֆէրիգիւղի քարոզիչ Տ. Գրիգոր Վ. Արարատեան Կիլիկիոյ թեմին նուիրած է եկեղեցական զգեստներու ճոխ հաւաքածոյ մը որ իր սեփականութիւնն էր։ Նոյն հաւաքածոն երկու սնտուկներու մէջ տեղաւորելով ճամբայ հանուեցան դէպ ի Սիս։

—Տնտեսական Խորհրդոյ որոշման համաձայն, անդամներէն Սուքիասեան Վահան և Տանձիկեան Սարգիս էֆ.ներն ընկերակցութեամբ Խորհրդոյ քարտուղար Լևոն էֆ. Բիւրքճեանի և կեդրոնական համարակալին, անցեալ կիրակի առաւօտ Սկիւտար Ս. Կարապետ եկեղեցւոյ Թաղ. Խորհրդարանն երթալով, նախորդ Թաղ. Խորհրդոյ համարներու քննութիւնը կատարեցին և բացատրութիւններ ստացան։ Քննութեան արդիւնքը տեղեկագրով մը պիտի մատուցանեն Տնտեսական Խորհրդոյ։

—Պէշիքթաշի Թաղ. Խորհուրդն իր դիւանին ընտրութիւնը կատարեր է հետեւեալ կերպով. Տրդատ Պէյ Տասեան Ատենապետ, Ցովհաննէս էֆ. Ալալէմեան Ատենադպիր և Բարսեղ էֆ. Կիւլպենկեան Գանձապետ։

—Հանգուցեալ Օր. Աստրինէ Աճէմեանի յուղարկաւորութեան առթիւ փոխան ծաղկեպսակի Ս. Փրկչի Հիւանդանոցին նուիրած են Ցովսէփ էֆ. Թօգաթեան և Միհրան էֆ. Խանճեան 108ական ղրշ.։

Աճէմեան ընտանիքը խորին շնորհակալութիւն կ'յայտնէ ամէն անոնց որք հաճեցան ներկայ գտնուիլ Օր. ԱՍՏՐԻՆԷ Տ. ԱՃԷՄԵԱՆի յուղարկաւորութեան և այս տխուր առթիւ ցաւակցութիւն յայտնեցին։

Պաշտօնական ծանուցում Տնտեսական Խորհրդոյ.— Պատրիարքարանի բարապաններուն և սենեկապանաց վերարկուներուն (գաբօթ) շինութիւնը, ինչպէս և Պատրիարքարանի համար պէտք եղած հարիւր չեկի վառելափայտի գնումն ու վառարաններու նորոգութիւնը, որոշմամբ Տնտեսական Խորհրդոյ՝ նուազուրդով տեղի պիտի ունենան։ Ցանձնառուները կ'հրաւիրուին յառաջիկայ Ուրբ. օր ի 25 ամսոյս, ժամ 7½ին ներկայանալ Տնտեսական Խորհրդոյ ի Պատրիարքարան, մէկտեղ բերելով վերարկուներուն համար գործածելի ասուիի և ափսոսի նմոյշները։ (Կնք)

19 Հոկտ. 902

# ՔԱՂԱՔԱԿԱՆՔ

ՌՈՒՍԱԿԱՆ ԳՈՐԾԵՐ.—Ելմտական պաշտօնատան մէջ Զարին հրամանաւ ընտրուած յանձնաժողովը, որ պաշտօն ունէր Ռուսիոյ առեւտրական նաւարկութեան կանոնները վերաքննել, իր առաջարկները պատրաստած ըլլալով, միւս նախարարութեանց ղրկուեցան ի քննութիւն։ Նոր կարգադրութիւններն աւելի ճշտիւ կ'սահմանեն ռուսական դրօշ կրող նաւու մը իրաւասութիւնները, որով օտարականք պիտի մ'խանեն։ Արդի ձեւով, որ և է օտար նաւ ռուս դրօշին տակ առանց մեծ դժուարութեան կրնայ եւրոպական Ռուսիոյ նաւահանգիստներէն Ծայրագոյն Արեւելք ապրանք տանիլ, որովհետև վերջերս արգիլուեցաւ որ օտարազգի դրօշ կրող օտար նաւեր ապրանք փոխադրեն մէկ ռուսական նաւահանգիստէ ուրիշ նաւահանգիստ մը, ուր որ ալ գտնուի։

*** Բազանի նահանգին աղջկանց վարժարանի մը մէջ սոսկալի հրդեհ մը ծագեցաւ։ Աշակերտուհիներէն շատերը պատուհաններէն փախան, բայց տասն և չորս աղջիկ բոցերուն զոհ գացին։ Կ'ըսուի թէ վրէժի համար վարժարանին կրակ տրուած էր. ըստ ոմանց ալ հրդեհին պատճառն է վար տեսակ լամբարի մը պայթումը չըլլալը։ Երկյարկ և փայտաշէն վարժարանն ամբողջովին այրեցաւ։

*** Ռուսիոյ զանազան կողմերուն մէջ առատ ձիւն տեղացած է տեղ տեղ և սովորականէն կանուխ ձմեռնային ցուրտ մը կ'ընէ արդէն։ Մոսկուայէն հարաւ և հարաւ-արեւելք գացող կառախումբերը կը յապաղին ձիւնային անակնկալ փոթորիկներու պատճառաւ. Պալթիկեան նահանգներն ալ սաստիկ ցուրտ մը կ'տիրէ։

*** Արխանկէլի կառավարական բանտը, որ ազնուական ազգին շէնք մ'էր, ամբողջովին այրեցաւ. բանտարկեալները տարուեցան քաղաքին զինուորական և ծովային զինուորաց բանտերուն մէջ։ Այրող բանտին մէջ կ'գրուէին այն յանցաւորներն որոց պատիժը շատ ծանր չըլլալով մինչև Սիպերիա չէին ղրկուիր խրատուելու համար։ Անցեալ տարի որոշուեցաւ այդ բանտն յատկացնել անկանոնութիւն յարուցանող ուսանողներուն, բայց որ և է յարմարութիւն չունենալով, այդ գաղափարն յետոյ թողուեցաւ։

*** Պետերբուրգի մէջ մասնաւոր յանձնաժողով մը ծրագիր մը պատրաստեց հրացանաձգութեան քլիւպներ հիմնելու համար բովանդակ Ռուսիոյ մէջ, և ատեն ատեն մրցանակներ տալու լաւագոյն հրացանաձիգին։ Ծրագիրը նախարարութեանց ղրկուեցաւ ի քննութիւն։ Այս նոր ձեռնարկին նպատակն է հրացանաձգութիւնը ժողովրդական զբաղում մը դարձ-

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՀԱՐՑԵՐ

# PHŒNIX ASSURANCE COMPANY

ԱՌԱՋՆԱԿԱՐԳ ԱՆԳԼԻԱԿԱՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ԸՆԴԴԷՄ ՀՐԴԵՀԻ

## ՖԻՆԻՔՍ

ՀԻՄՆԵԱԼ Ի ԼՈՆՏՈՆ ՅԱՄԻՆ 1782

ՏԱՐԵԿԱՆ ՀԱՍՈՅԹ ԱՆԳԼ. ՈՍԿԻ 1,200,000

ESTABLISHED 1782

ՖԻՆԻՔՍ Ընկերութիւնն կ'ապահովագրէ ընդդէմ հրդեհի եւ կայծակի կալուածք, կարասիք եւ ապրանք՝ յոյժ նպաստաւոր պայմանօք եւ մրցնորդութեամբ սակագրելոյս, որ ունիմք լիովոր խնամութիւն կարգադրելու անմիջապէս մեր ապահովագրելոց կրած վնասները։

Հ. ՍՈՒԱՆ և Ընկ. ընդհ. գործակալք Կ. Պոլսոյ, Պուլկարիոյ եւ Սեւ Ծովու եզերաց, Ղալաթիա, Պանք Օթոմանի վարի քովը Վիթալիս Խան, գետնայարկ Թիւ 1։

ՖԻՆԻՔՍ, հիմնեալ աւելի քան մի դար առաջ, սանկ հրդեհի ապահովութիւն մ'է որոյ բաժնետարք Անգլիոյ ամենահարցւած և հանրածանօթ դրամատէրեր են՝ ունենալով անսահման պատասխանատուութիւն։ Դրամագլուխն և պահեստի գումարը կը հասնին 4,000,000 անգլ. ոսկիի։

ՖԻՆԻՔՍ Ընկերութեան ալիսաբնական ստացածնութեան մէկ գլխաւոր ապացոյցն է 22,000,000 անգլ. ոսկւոյ գումարն զոր ցարդ վճարած է հրդեհի վնասներուն համար։



ԲԱՑՄՈՒԻԿ ԱՌԻՔ ԵՒ ՎԵՐՋՆԱԿԱՆ ՎԱՃԱՌՈՒՄ

Գ. ԳԱԼՖԱՅՐՈՒՆՕ Օ ԲՐԷՆՑՈՒՆ նորաձեւութեանց վաճառատուն

Բերա, Մեծ-Փողոց, Կոլոմբօ Սարայի կարիպրական Լիւկին դէմ Թիւ 206

Կ'ծանուցանէ ազգի հասարակութեան թէ այս Օգնութեան, Օ ԲՐԷՆՑՈՒՆ նորաձեւութեանց վաճառատունը բոլոր ապրանքները ընդհանուր զեղչով պիտի ծախէ։ Այս վաճառումը պիտի տեւէ միայն կարճ ժամանակ։ 10—9



# ՌՕՍԻԱ

COMPAGNIE ROSSIA AST PÉTERSBOURG

## ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

1881 Մարտ 20ին Կայս. Իրաւունքով արտօնեալ

Ընկերութեան կեդրոնատեղին Բեդերսպուրկ

Ընկերութեան ապարանքը, Մեծ Մորսքայա 37

| | |
|---|---|
| Դրամագլուխ ամբողջովին վճարեալ | 10,666,667 ֆր. |
| Երաշխաւորութեան գումար | 122,000,000 » |
| 1901ի հասոյթք | 54,000,000 » |
| 1881էն ի վեր Ընկերութիւնը իր ապահովագրեալներուն վճարած է մօտ | 249,400,000 » |

Ընկերութիւնը շատ նպաստաւոր պայմաններով կ'ապահովագրէ հրդեհի, փոխադրութեանց վտանգներու, ամէն տեսակ արկածներու դէմ և կեանքի վրայ։ Նաև երկաթուղիով և շոգենաւով ճամբորդութեանց արկածներու դէմ ևն։

Ընկերութեանս քննիչ Արեւելից Ա. ՀԻՐՄԻԿԶ — Ղալաթիա, Բարաքէի Հան (Էքի Մոդարդի փողոց) — Ընդհ. Գործակալ Թուրքիոյ համար ԹԷՈՏՈՐ ՌԷԲԲԷՆ



# ՍԻՆԿԷՐ

## ՀԱՅԹԱՅԹԻՔ ԿԱՅՍ. ՊԱԼԱՏԱՆ

THE SINGER MANUFACTURING Cº

Սինկէրի կարի մեքենաները զուտ անգլ. պողպատէ շինուած ըլլալով, իրենց առաւելութեամբ այնքան գնահատուած են որ աշխարհիս ամէն կողմը տարածուած են, և բոլոր ընտանիքները, դերձակները ու կօշկակարները լոկ Սինկէրի մեքենայ ակած են գործածել։ Սինկէրի Ընկերութիւնն ցարդ 400 է աւելի պատուոյ վկայական և շքադրամ ստացած է բոլոր ցուցահանդէսներու մէջ։

Մասնաճիւղեր բովանդակ Թուրքիոյ մէջ։

Սինկէրի մեքենաները կ'վաճառուին՝ Բերա, Շիշակ ճամբայ, Ղալաթա Սէրայի դիմաց։

Բերա ) Շիշակ ճամբայ Պօն-Մարշէի դիմաց Թիւ 343 և 343 կրկին։

Ղալաթա ) Սինկէր Խան, Թիւնէլին ետեւ։ ) Թրամվայի կայարանին դիմաց։

Ստամպօլ ) Սուլթան Համամ Թիւ 2, ) Սուլթան Պայազիտ Թրամվէյի Սթասիոնին դիմաց Թիւ 13։

Ծկիւտար, Չարշի Պոյու, Թիւ 120։

Կեդեխներէն զգուշանալու համար վերի նշանին ուշադրութիւն ընելու է Ընկերութեան կեդրոնական վարչատեղին կ'գտնուի Բերա, Շիշակ ճամբայ, Թիւ 343 և 343 կրկին, Տիւզ Օղլու Սարգիս Պէյի տունը։



# ՊԱԼՔԱՆ

ԱՌԱՆՁՆԱՇՆՈՐՀԵԱԼ ԱԶԳԱՅԻՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ. ՍՈՖԻԱ

ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ, ՊԱՀԵՍՏ ԵՒ ԵՐԱՇԽԱՒՈՐՈՒԹԵԱՆ ԳՈՒՄԱՐ ՖՐԱՆՔ 7,500,000

ԿԵԱՆՔԻ ՃԻՒՂ

1899ի ապահովագրութեանց գումարն է 19,534,276 ֆր.։ Ամբողջ կեանքի վրայ և խառն ապահովագրութիւն, կրկին դրամագլխով, աղոց օժտի դրամագլուխ այլ և այլ կարգադրութիւններով, չափաւոր սակերով ու նպաստաւոր պայմաններով։ Մէկ տարուան ապահովագրութենէ յետոյ ապահովագիրն անվիճելի կ'դառնայ։ Ընկերութիւնն ո՛ և է առարկութիւն չըներ ապահովագրեալին անձնապատութեան, մենամարտի, ամէն կողմ ճամբորդելու պարագային, եթէ առանց խմաց տըրուելու ալ կատարուի։ Նմանապէս ո՛ և է սակի յաւելում չի պահանջեր։

ՀՐԴԵՀԻ ՃԻՒՂ

Ներկայ ապահովագրութեանց գումարն է 460,267,203 ֆր.։

Դանձուած ապահովագին 1,433,965 ֆրանք։

Ապահովագրութիւն փայտաշէն ու քարուկիր շէնքերու, կարասիներու և ապրանքներու՝ նպաստաւոր պայմաններով։

ՓՈԽԱԴՐՈՒԹԵԱՆՑ ՃԻՒՂ

Ապահովագրութիւն վաճառքներու, շոգենաւերու մարմնին, աշխարհիս ո՛ր կողմն ալ ուղեւորին։

1896ի շահաբաժինն է 18½ %, 1897ինը՝ 18 %, 1899ինը՝ 18 % և 1899ը՝ 16%։

Ընկերութեան դրամատուններն են ՔՐԷՏԻ ԼԻՕՆԷ Կ. Պոլիս, ԱՆԿԼՕ—ԱՒՍՏՐԵԱՆ ԴՐԱՄԱՏՈՒՆ Լոնտոն, ՊՈՒԼԿԱՐԻՈՅ ԱԶԳԱՅԻՆ ԴՐԱՄԱՏՈՒՆԸ Սոֆիա։

Ընդհանուր գործակալ Թուրքիոյ ԱՐՇԱԿ ՈՒՆՃԵԱՆ։

Ղալաթիա, Մերքէզ Ռըհթըմ Ճեպէր Խան, Թիւ 4։

Գաւառաց համար պատուաւոր երաշխաւորութեամբ գործակալներ կ'փնտռուին։



## ՀԱՅՏԸՆ

ԱՆԳԼԻԱԿԱՆ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ

Բերա, Մեծ-Փողոց, Թոքաթլեան հիւրանոցին դէմ, Թիւ 471

Ձմրան առթիւ, վաճառատանս մէջ խիստ աժան կ'ծախուին ֆանէլա, չալիկ, վարագոյրի կերպաս, ձերմակեղէն, բռկլօ, ցելէնյոս, ծածկոց, Բոհոֆքիէ առարկաներ։ Աղջիկներէն կ'ծախուին 300 կտոր բամպօլօնցաս, վայելուչ, անգլ. ապրանք, 100 կտոր բոսքիլացու և ձմեռուան գեղեցիկ ու առկուն նորաձեւներ։ Դիմող յաճախորդներ զոհ պիտի մնան ուրիշ վաճառատուններու հետ բաղդատելով։ 20–16



ԿԱՏԱՐԵԱԼ ԴԱՍԸՆԹԱՑՔ ՕՍՄ. ԼԵԶՈՒԻ

Հեղինակութիւն ՊԵՏՐՈՍ ԷՖԷՆՏԻ ԿԱՐԱՊԵՏԵԱՆԻ

1, Ա. գիրք. — Նոր Թերական Օսփ լեզուի (պատկերազարդ), ձեռագիր և տպագիր. ձեռագրի համար ընտիր օրինակներով և ընթեռնլի պարդ հատուածներով։ Գին 1 դրշ.։

2. Բ. գիրք. — Բէհնիւմայի գրրաստեր Թէրճէմէ. Առաջնորդ ընթերցանութեան և թարգմանութեան. Ա. Տարի Միջին Դասընթացքի. տպագիր և ձեռագիր ձեռագրի ընտիր օրինակներ ալ ունի։ Գին 1½ դրշ. կազմեալ։

3. Գ. գիրք. — Բէհնիւմայի գրրաստեր Թէրճէմէ. Առաջնորդ ընթերցանութեան և թարգմանութեան. Բ. Տարի Միջին Դասընթացքի։ Պարզ գրական հատուածներ, Հայերէնէ Օսմ. թարգմանութեան ասորիճանաւորեալ հրահանգներ, կանոններ և ռեհր կ'պարունակէ։ Գին 2 դրշ. կազմեալ։ 6-4



ԽԱՉԻՆԵԻ ԽԱՍԱՄԻ ՇԱՀԱՆԷ

Խաչինեի Խասամի Շահանէէէ միւպայեա օլունաճագ Անատոլը ժալը քէրէսթէնին մինագասասընա պաշլանըլաճագընտան իթիպա թալիպ օլանլարըն Թէէվմինամ ագչէօրինի վէ եա միւթէպէր քէֆալէթնամէի մուսթէաճրէյէ Խաչինեի Ճէլիլէի միւշարիլէյհահա կէլմէլէրի իլա օլունուր։ 3—2

19 Թըշրինը էվվէլ 318



ՁԿԱՐԴԱՑԱԾ ՄԻ՛ ԱՆՑՆԻՔ

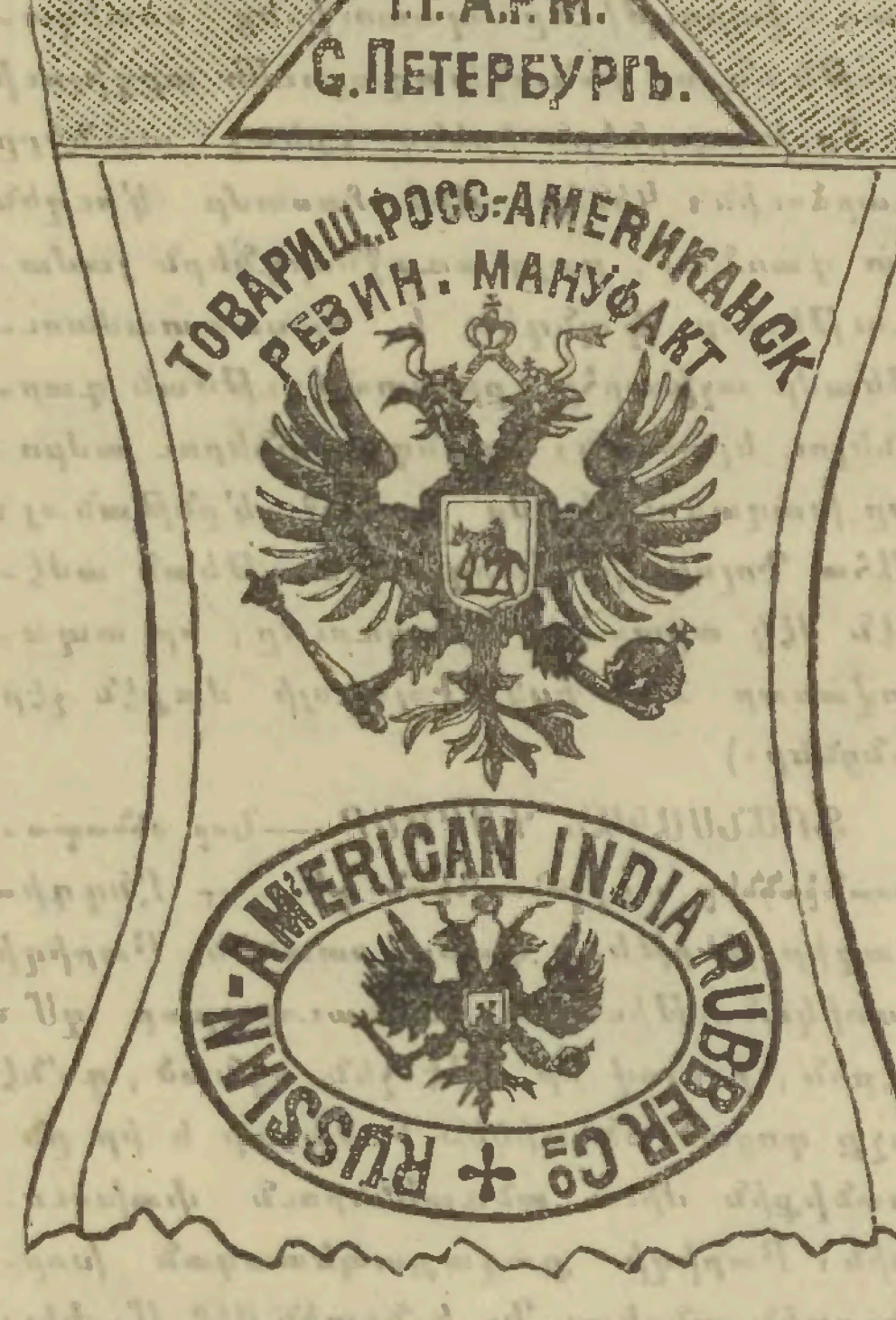
Արիւնը, ոսկորները, ջիղերը, ակռաները և մարդուս կազմուածքին ուրիշ մասերն որոշեալ քանակութեամբ ՖՈՍՖՈՐ կ'պարունակեն որ մարմնոյն առողջութիւնը պահպանելով անդամներուն կանոնաւորաբար աշխատելուն կ'օգնէ։ Այս ֆոսֆորը որ Թանկագին է մարդկային կազմուածքին համար, շատ անգամ կ'քիչնայ հիւանդութեանց պատճառով և այն անձն որ կորսնցուցած է մարմնոյն ֆոսֆորը, տեւական տկարութեանց կ'ենթարկուի։ Արիւնը կ'նկարանայ, ջիղերը կ'թուլնան, ծունկերը կ'կտրին ամբողջ մարմնոյն և գլխաւորաբար ուղեղին մէջ յոգնութիւն կ'զգայ, սիրտը կ'տրոփէ և դեռ այս կարգի շատ մը անհանգստութիւններէ կը տառապի։

Կորսուած ֆոսֆորը կրկին արեան մէջ մտցնելու և զայն զօրացնելու համար բժիշկներ երկար հնար մը կ'լսո կէին, մինչ տարի Բարիզի առաջնակարգ բժիշկներէն Պ.իլոն՝ Օ ՎՕ ԼԷՍԻԹԻՆ ՊԻՂԵՕՆ անուամբ դեղ մը հնարեց ու կոխուած ոյժը կատարելապէս կ'մտցնէ արեան մէջ, ջիղերը, ոսկորներն որ մարդուս կազմուածքը կ'զօրացնէ, և մարմնոյն դիւրաշարժութիւն կուտայ։ Անոնք որ իրենց ուղեղն ու մարմինն յոգնեցուցած են, անոնք որ ջղային նէրու պատճառով անկարողութեան մատնուած են և վերջապէս անոնք որ ոյժի պէտք ունին, անհրաժեշտ է որ Օ ՎՕ ԼԷՍԻԹԻՆ ՊԻԼԵՕՆ O vo-lé it-hine Billon առնեն։ Օ Վօ Լէսիթին Պիլեօնն որ ամէնէն ազդու դեղն է չարքախտին, ընդունուած է Ֆրանսայի բժշկական Ակադեմիէն և կ'ծախուի մեծ դեղագործներու ու դեղավաճառներու քով։ 52–47



ԽՐԱՆԿԻՆ ՄԱՐՔԱՅՈՎ

ՌՈՒՍԱԿԱՆ ՃՇՄԱՐԻՏ ԼԱՍՏԻՔՆԵՐԸ ՈՒՇԱԴՐՈՒԹԵԱՄԲ ԳՆԵՑԷՔ




Իրենց առկունութեամբ և ազնուութեամբ ռուսական լաստիք կալօշներուն գտած ընդունելութիւնը պատճառ եղած է որ շատ մը կեղծեր ողողեն հրապարակը։ Խանութպաններէ ոմանք ալ օգտուելով յաճախորդներու անգիտութենէն, իբր ռուսական ճշմարիտ լաստիք՝ միեւնոյն գնով կ'կլլեցնեն այս կեղծերը հասարակութեան։ Հետեւաբար ռուսական ճշմարիտ լաստիք գնելու համար պէտք է ուշադրութիւն ընել լաստիքներու տակի խրանկին մարքային, որուն մէջ պէտք է գրուած ըլլայ 1860 Թուականն և ՍԷՆ ՊԵՏԵՐՍՊՈՒՐԿ բառը ռուսերէն լեզուով։ Ռուսական ճշմարիտ լաստիքներուն կեղծերէն ունեցած գլխաւոր տարբերութիւնն խրանկին մարքային այս պարունակութիւնն է. հետեւաբար կը խնդրեմ որ խանութպաններէն այս մարքան պահանջէք։

Օսմ. երկիրներու համար միակ ներկայացուցիչ

24—16 Մ. Փ. ՄԷՐՃԱՆՈՖ



ՋՂԱՅԻՆ ՀԻՒԱՆԴՈՒԹԵԱՆՑ

## ԱՄԵՆԷՆ ԱԶԴԵՑԻԿ ԴԱՐՄԱՆԸ

Ամէն մարդ գիտէ որ Ջղային հիւանդութիւնները կը ծնին գլխաւորաբար մարմնի ու մտքի չարաչար աշխատութենէ, յոգնութենէ, հիւծումէ և ամէն կարգի զեղծումներէ։ Ջղային հիւանդութիւնները բուժելու համար մինչեւ ցարդ հնարուած դեղերն անբաւական եղած են իրենցմէ սպասուած արդիւնքն արտայայտելու, անոր համար որ վերոյիշեալ դեղերը ջիղերուն բնական ոյժը չը կորսնցնելու նպատակով միայն պատրաստուած են։ Բարիզի առաջնակարգ բրոֆէսէօրներէն Պ. ԲՐԻՆԻԼԻ, վերջին տարիներս հնարած է դեղ մը ՆԷՕՐՕԶԻՆ ԲՐԻՒՆԻԼԻ անուամբ, որ ոչ միայն տկարացած ջիղերը կը զօրացնէ, այլ բնական ոյժէն զատ նոր ոյժ կուտայ անոնց, որովհետեւ ինչ նիւթերէ որ կազմուած են ջիղերը, ճիշդ մի և նոյն նիւթերով բաղադրուած է այս ՆԷՕՐՕԶԻՆ ԲՐԻՆԻԼԻն։ Երիտասարդական կորով ստանալու եւ ջիղերուն ի՛նչ աստիճան զօրացած ըլլալը հասկնալու համար, կը բաւէ փորձ մը ընել այս դեղէն։

Կէս գլխու ցաւը, ջղային հազը, երեսի ջիղերուն ցաւիլը, անքնութիւնը, ջղային տկարութիւնը, դիւրագրգռութիւնը, սրտի բաբախումն, ոյժասպառութիւնն եւ ուրիշ այս կարգի հիւանդութիւնները հիմնապէս կը բժշկուին ՆԷՕՐՕԶԻՆ ԲՐԻՒՆԻԼԻով, որ կը ծախուի Կ. Պոլսոյ և գաւառներու դեղարաններուն ու դեղի մթերանոցներուն մէջ։ 52—52



ՏՔԴ. Պ. ԱՓՐԻԿԵԱՆ

Ի Վիեննա հաստատեալ

Հիւանդներուն խորհուրդներ կուտայ, և կ'առաջնորդէ Եւրոպայի ամէնէն նշանաւոր Մասնագէտներուն քով, զորոնք անձամբ կ'ճանչէ։ Կ'խօսի, իր մայրենի լեզուէն զատ, Թուրքերէն, Ֆրանսերէն, Գերմաներէն և Անգլիերէն։

Հասցէ Dr. P. AFRIKIAN, Wien, VIII, Schlosselgasse, 18. 50–44



ՆԱՄԱԿԻ 40ՆՈՑ ԿԱՄ 20ՆՈՑ ԲՈՒԼ — և ո՛չ թէ Սէնէթի կամ Իմզա-խապէրի բուլ — դրկել կ'խնդրուի անոնցմէ որք փոքր գումարներու համար նախաձեռնար կ'ուզեն տակաւին բուլ դրկել ապահովագրեալ նամակաւ։ Բոսդահանէի բուլէն զատ ուրիշ բուլեր վնասով կը ծախուին, և տարբերութիւնն առաջողը կ'տուժէ ի հարկէ։



ԱՐՏՕՆԱՏԷՐ ԲԻՒԶԱՆԴ ՔԷՉԵԱՆ

ՏՊԱՐԱՆ «ԲԻՒԶԱՆԴԻՈՆ» ՕՐԱԳՐՈՅ

Կ. Պոլիս, Նº 23, 25, Պօղօ Ալի Ճատտէսի



ՊԱՅՄԱՆՔ "ԲԻՒԶԱՆԴԻՈՆ,,Ի

| | |
|---|---|
| ՏԱՐԵԿԱՆ ԲԱԺՆԵԳԻՆ | 6 Մեճ. |
| ՎԵՑԱՄՍԵԱՑ » | 3 » |
| ԵՌԱՄՍԵԱՑ » | 1 ½ » |
| ՁՆՌԹԷ ԳՆՈՂՆԵՐՈՒՆ | 20 Փր. |
| ԱՄՍԱԿԱՆ ԲԱԺՆԵԳԻՆ | |
| Բոսդ յոքալով | 12 դրշ. |
| ՏԱՐԵԿԱՆ » » » | 7 Մեճ. |
| ԱՐՏԱՍԱՀՄԱՆ ՏԱՐԵԿԱՆ | 36 Ֆր. |
| » ՎԵՑԱՄ. 18 ԵՌԱՄՍ. | 9 Ֆր. |

ԱՆԳԼ. ԼԻՐԱ 119 դրշ. — 20 ՖՐ.ՆՈՑ 94 ½ դրշ. — ՔՐԻՄԻՑ 55 դրշ.

Նոյն պայմանք Կ. Պոլսոյ եւ Գաւառի համար։ ՄԻՇՏ ԿԱՆԽԻԿ

Թղթատարութիւնը՝ մեր վրայ։


ԹԵՐԹՕՆ «ԲԻՒԶԱՆԴԻՈՆ»Ի (123)

ՔՍԱՎԻԷ ՏԸ ՄՈՆԹԷՓԷՆ

# ԴՐԱՄԻՆ ՋՈՀԵՐԸ

ԳԻՐՔ Բ.

## ՀԷՔԴՈՐ ԻՇԽԱՆՆ ԵՒ ԱՆՍԵՂ ԿՈՅՍԸ

ԼԶ.

Մալըերդիւի գրեց Լիւսիլի տուած տեղեկութիւններն և բսաւ. — Հաճեցէ՛ք վաղը, ճիշդ ժամ 3ին, հոս գալու, որպէսզի նոտարին երթանք։

— Շատ աղէկ, մրմռաց աղջիկը չփոթութեամբ։ Բայց այս դիմումներն և ձեւակերպութիւններն սաակով կ'ըլլան և կ'խոստովանիմ թէ անկարելի պիտի ըլլայ ինծ...։

— Դուք բնաւ հոգ մի՛ ընէք, ընդմիջեց Մալըերդիւի խնդալով։ Հաշիւներ կը կ'կարգադրենք կոյրը, երբ ժառանգութեան յանձնեմ ձեզ։ Մինչեւ այն ատեն, ամէն ծախք ես կ'ընեմ։

Ֆօվէդի սիրտն երախտագիտութեամբ լեցուեցաւ։ — Ա՛հ, Միւսիւ, որքա՜ն բարի էք, ըսաւ։

— Շատ աղէկ եղաւ որ այդ խնդրին վրայ խօսեցանք, շարունակեց Մալըէրդիւի։ Երեւակայեցէք որ կ'մոռնայի կանխավճար մ'ընել ձեզ։

— Կանխավճա՞ր մը։

— Ձեր ժառանգութեան վրայ, այո՛։ Ծախքեր ունիք, բնակարանի վարձք ունիք, և միայն աշխատութեամբ պիտի հատուցանէք զանոնք որով կ'յոգնիք, կ'սպառիք։ Այսօրուընէ սկսեալ, պէտք է հանգիստ ապրիք և միայն զբօսանքի համար աշխատիք։ Տարեկան 17,500 ֆր. եկամուտի տէր էք։ Իրա՛ւ. հիմա չենք բայց երեսուն օրէն պիտի ունենաք։ Չեմ ընդունիր որ մինչեւ այն ատեն բանէ մը զրկուիք։ Սնտուկս ձեր առջեւ բաց է։ Որչա՞փ կ'ուզէք։

— Ի՛նչ պարկեշտ, ի՛նչ պատուական մարդ, կ'ըսէր Ֆօվէդ դած ձայնով։ 500 ֆր.ը կ'բաւէ կարծեմ, ըսաւ ձայնը բարձրացնելով։ Բայց թերեւս շատ է։

— Կատա՞կ կ'ընէք, Օրիո՛րդ։ 5000 ֆր. պիտի տամ ձեզ։

Լիւսիլ իր ականջներուն չէր հաւատար։ 5000 ֆրա՜նք։ Բերան ոսկեհանքի մը։ Ինչե՞ր չէր կրնար ընել 5000 ֆր.ով։ Մալըերդիւի սնտուկը բացաւ, 1000 ֆր.նոց չորս պանքանոտ և 50 ոսկի հանեց և գրասեղանին վրայ դրաւ։

ԼԷ.

— Աւրկա ձեր՛ն է, Օրիո՛րդ, ըսաւ նախակին փաստաբանն ոսկին ու պանքանոտերը ցոյց տալով։

— Բայց շատ է աս, Միւսիւ, խիստ շատ է, ըսաւ Ֆօվէդ։

— Ազատ էք խնայութիւն ընելու, պատասխանեց Մալըերդիւի ժպտելով։ Եւ յետոյ, քիչ ատենէն պիտի գանձէք այս պզտիկ փոխատուութիւնը։

— Ուրեմն կ'ընդունիմ։

— Հաճեցէք ստացագիր մը տալ։ Վաղը կ'ստորագրէք թուղթ մը, իմ աշխատութեանս վարձքը ճշդող, որ ժառանգութեան գումարին վրայ 6% պիտի ըլլայ։

— Ինչպէս որ կ'ուզէք։

— Օ՛հ, գիտէի թէ պիտի համաձայնէինք։ Հիմա, Օրիո՛րդ, ձեր շահուն համար կ'յանձնարարեմ ձեզ որ մարդու բան չըսէք այս անակնկալ բախտաւորութեան վրայ մինչեւ որ դրամը ձեռք ձգէք։

— Անհոգ եղէք, մարդու բան չեմ ըսեր։

— Դուք սիրուն աղջիկ մ'էք, Օրիո՛րդ, այս հարստութիւնը վայելելու արժանի։ Ըսբայս եմ որ իբր միջնորդ ծառայեցի Նախախնամութեան և ձեր միջեւ։ Ուրեմն վաղը կ'տեսնուինք։ Մի՛ մոռնաք նամակին օրինակը միասին բերելու։

Լիւսիլ մեկնեցաւ, հարցնելով իրողի թէ արդեօք երա՞զ կ'տեսնէր։ Բայց սաակութիւն անկարելի էր։ Պանքանոտերն և 50 ոսկին մէջտեղն էին։ — Հարո՜ւստ, կ'մրմռար պզտիկ արդ քալելով, կերպասին ծրարը թեւին տակ։ Հարո՜ւստ եմ։ Առանց գրամոժիտի պիտի չամուսնանա՛մ։ Որքա՜ն պիտի զարմանայ Հէքդոր, պայմանագրութեան ստորագրութեան օրը, երբ 350,000 ֆր. յանձնեմ իրեն։

Այս 350.000 ֆր.ը մի՛ծ, առասպելական գումար մը կ'երեւար մտամիտ Ֆօվէդին։ Այս գումարին և Պասդէլ Վիվիանի միլիոններուն միջեւ, տարբերութիւնը փոքր կ'գտնէր։ Եկեղեցիի մը առջեւէն անցած մէջոցին, ներս մտաւ, ծունկի գալով շնորհակալ եղաւ Աստուծոյ եւ անոր հայրութիւնը խնդրեց իրեն և իր սիրականներուն վրայ։ Յետոյ Պէլվիլ, Միւլլէն Լաքրուա փողոցը գնաց, ուր իրեն կ'սպասէր աշագուլշ հօրաքոյրը։

Մալըերդիւի ձեռքերը կ'շփէր։ Էսկար Սիմկէի ժառանգութիւն միամիտ աղջիկ մ'էր։ Թակարդի մը գոյութիւնը կասկածելու անկարող։ Անոր մեկնումէն անմիջապէս եղբ (Մալըէրդ)ն արտած Թաղապետարանին երկու պաշտօնատուններ գնաց և կարգ մը պարզեւներու շնորհիւ ստացաւ Ամէլի Կօնթիէի մահուան և Լիւսիլի ծննդեան վկայագրերը։ Յաջորդ օրը Լիւսիլ եկաւ, բերելով ընդօրինակուած նամակն որու ստորագրութիւնը փակերացուցած էր։ — Ձեր նոտարին պիտի տանիմ, Օրիո՛րդ, ըսաւ Մալըէրդիւի։ Այս առաւ փոխանորդագրին պատճէնը դրկեցի անոր։ Դուք միայն անոր ընթերցումը պիտի լսէք և ստորագրէք, բայց նախ հաճեցէք իմ աշխատանքիս վարձքին վերաբերեալ գիրը կարդալ և ստորագրել եթէ հաւանիք։

Ֆօվէդ առաւ այդ գիրն և ստորագրեց, անոր ընթերցումը լսելէ վերջը։ Հետեւապէս ամէն բան կարգին էր։ Մ. տը Ֆօսսաոօ, այս արդիւնքն իմանալով, գոհ եղաւ և ըսաւ. — Այս թուղթերը վէճէ վերջնել ու'ր պահելու անպատկերան գլուխաւորութեամբ, անցագիր մը մ'ն և պատրաստ գտնուէ՛։

— Ե՞րբ պիտի մեկնիմ։

— Պրատա Իշխանին 100,000 ֆրանքն առնելուդ յաջորդ օրը։

— Ե՛րբ։

— Այս չորրորդ օր։

Սէզար չարաթ օրուան համար հրաւէր ստացած էր դիւրասանէն՝ Էլլօ ծառուղիի փոքրիկ ապարանքին մէջ տրուելիք երեկոյթին ներկայ գտնուելու համար։

Ֆրանսուա Ա. փողոցի ապարանքին մէջ ամէն բան աղէկ էր։ Պառոնն ամէն օր կարճ այցելութիւն մը կուտար հոն, հասկնալու համար թէ Իշխանին և Լիւսիլ Կօնթիէի յարաբերութիւններն ի՛նչ վիճակի մէջ էին։ Բայց տեսակցութիւնները, որոց ներկայ կ'գտնուէր Անդօնէն Ֆրէպօ, շատ հաղուադէպ էին և գաղտնի կ'պահուէին։ Հետեւաբար Մալըէրդիւի ընկերը բան մը չէր իմանար, այլ միայն կ'տեսնէր թէ միբաուոլին ապաքինումը կ'յառաջանայ բընական կազմակով մը և լաւագոյն պայմաններու մէջ։ Սէզար այլ եւ խօսքը չէր ըներ մտովովիւլի զոր Իշխանը կ'չարունակէր չընդունիլ։

Երեկոյթին օրն եկած էր։ Տիկին տը լա Դուա տիւ Ռուա քիչ մը կ'սարսափէր այս երեկոյթէն որուն պիտի նախագահէր, բայց Ֆէրնան Վօլնէի անդիմադրելի տրամախոսութեան հնազանդելով, չէր կրցած մերժել և համաձայն էր հրապարակաւ վերջնել քողը, որ տակաւին կ'ծածկէր իրենց անպարկեշտ յարաբերութիւնը։ Սեղանին ներկայ պիտի գտնուէին 20 հոգի, որոց մէջ պիտի գտնուէին Մ. տը Ֆօսսաոօ և Թատրոնի երկու անօրէններ։ Միւս հրաւիրեալներն էին օրագրողներ, թատերագիրներ և գեղարուեստներ։ Ֆէրնանէ համար Լազարինի զգացած սէրը նախանձոտ ըլլալով, Էլլօ ծառուղիին ապարանքին մէջ դեղասանուհիի մուտքն արտօնուած չէր։ Շարաթ առաւօտ, Սէզար, ելեկտրական նըշաններու սովորական փոխանակութենէն ետքը, գաղտնի դռնէն մտաւ Մալըէրդիւի սենեակը։ — Սիրելի՛ ընկերս, բսաւ գործի մարդուն, գործելու վայրկեանն եկած է։ Գիրը մ'առ և գրէ՛։

Նախկին փաստաբանն հնազանդեցաւ։ Ֆօսսաոօ սա խօսքերը տուաւ. «— Տէ՛ր. — Այս իրիկուն ժամ 9ին, պատիւ պիտի ունենամ ձեր ապարանքը գալու։ Հաճեցէ՛ք ընդունիլ խորին յարգանացս հաւաստին...»։ Ստորագրէ՛։

— Եղաւ։

— Հիմակ հասցէն գրէ. «— Իշխան տը Պրատա, Էլիզէ փողոց, Թիւ...», և պաշտօնէի մը հետ ղրկէ՛ նամակը։

— Այս իրիկուն ի՛նչ ընեմ Իշխանին։

— Պարզապէս ըսէ՛ որ այս գիշեր առաւօտեան ժամ 1ին միջոցները, Դուքս տիւ Ռուայի Մարքիզուհին պիտի գտնէ գերբուռն Ֆէրնան Վօլնէի տունը, Էլլօ ծառուղին, զուարթ ընկերութեան մը մէջ։ 100,000 ֆր.ը կ'առնես և գործդ կ'լմննայ։

Մալըէրդիւի ականջը քերեց։ — Ի՛նչ պիտի ընէ այդ ազնուականը, հարցուց։

— Կոիւ պիտի հանէ, ասոր տարակոյս չկայ, պատասխանեց Սէզար։

— Ես չե՛մ վստահիր։

Պառոնն ուսերը թօթուեց։ — Վստահէ՛, ինչո՞ւ, ի՛նչ առթիւ, ըսաւ, Մ. տը Պրատայի կուսաս տեղեկութիւն մը որ վաղն առտու վերջակ թերթերու մէջ պիտի հրատարակուի։ Ո՞ր է չարիքը։ Հանդարտ եղիր։ Մ. տը Պրատա ինքզինքն և Մարքիզուհին միայն պիտի վըտանգէ։

— Ի՞նչ պիտի շահինք այս գայթակղութենէն։

— Նախ 100,000 ֆր. որ սիրուն բան է։ Ասկից զատ պէտք է հասկնաս որ քանի՛ Լազարինն իրնայ, այնքան աւելի ապահով կ'ըլլանք զաւկին հարստութեան մէկ մասը խլելու իր ձեռքէն։

— Ամէն բանի պատասխան կ'գտնես։

— Հարկա՛ւ։

Իմանալով որ Պրատա կ'լմայէր Էլիզէ փողոցի միօրինակ ձեւով շինուած ապարանքներէն մին զոր Բարիզցիք աղէկ գիտեն։

(Շար.) Թարգմ. Փ. ՇԻՐԱԿԱՑԻ